

A.M.Mirzaakbarov

RAQAMLI TEXNOLOGIYALAR
ASOSIDA TALABALARNING MILLIY KONTENT
KOMPETENSIYALARINI SHAKLLANTIRISH METODIKASI
(USLUBIY QO‘LLANMA)

NAMANGAN-2025

ANNOTATSIYA

Ushbu uslubiy qo'llanma talabalarning milliy kontent kompetensiyalarini shakllantirishda raqamli texnologiyalardan samarali foydalanish bo'yicha nazariy va amaliy tavsiyalarni beradi. Qo'llanma milliy-ta'limiy kontent tushunchasi, uning tarkibiy qismlari, raqamli vositalarning imkoniyatlari, metodik yondashuvlar, dars rejasi va baholash mezonlarini o'z ichiga oladi. Qo'llanma bakalavriat va magistratura talabalari, o'qituvchilar, metodistlar va ta'lim boshqaruvi bilan shug'ullanuvchi mutaxassislar uchun mo'ljallangan.

TUZUVCHI

Abdurasul Mirzaakbarov- NamDPI Boshlang'ich ta'lim
innovatsiyalari kafedrası o'qituvchisi

Mas'ul muxarrir

F.Z.Xusanova – NamDPI pedagogika fanlari bo'yicha falsafa
doktori (PhD)

Taqrizchilar

N.Maxmudova –NamDPI dotsenti, pedagogika fanlari bo'yicha
falsafa doktori (PhD)

N.To'rayeva – Namangan VPMU Boshlang'ich ta'lim metodisti

***Ushbu uslubiy qo'llanma NamDPI Pedagogika fakulteti
kengashining 03.10.2025-yildagi 3-sonli yig'ilishida ma'qullangan.***

So‘z boshi

Zamonaviy ta’lim jarayonida raqamli texnologiyalarning jadal rivojlanishi ta’lim tizimining barcha bo‘g‘inlarida tub o‘zgarishlarni amalga oshirishga sabab bo‘lmoqda. Ayniqsa, talabalarning milliy kontent asosida shakllanadigan kompetensiyalarini rivojlantirishda raqamli texnologiyalar alohida o‘rin tutadi. Bu jarayon milliy qadriyatlar, madaniyat va tarixiy merosni yangi texnologik muhitda o‘rganish va targ‘ib qilish imkonini beradi. Shu bois, raqamli texnologiyalar asosida talabalarning milliy kontent kompetensiyalarini shakllantirish masalasi bugungi kunda dolzarb pedagogik muammo sifatida qaralmoqda.

Milliy kontent — bu xalqning tarixiy tajribasi, an’anaviy bilimlari, madaniy qadriyatlari va urf-odatlarini o‘zida mujassam etgan ta’limiy mazmundir. Uni o‘qitish jarayoniga to‘g‘ri integratsiya qilish nafaqat talabalarda milliy g‘urur va vatanparvarlik tuyg‘usini kuchaytiradi, balki ularning kasbiy va ijtimoiy kompetensiyalarini ham rivojlantiradi. Raqamli texnologiyalar esa bu jarayonda vosita sifatida nafaqat o‘qituvchining, balki talabaning ham faol ishtirokini ta’minlaydi. So‘nggi yillarda mamlakatimizda raqamli transformatsiya jarayonlari kengayib, ta’lim tizimida zamonaviy axborot texnologiyalari, masofaviy ta’lim, sun‘iy intellekt va multimedia vositalarini joriy etish keng yo‘lga qo‘yilmoqda. Bularning barchasi talabalarning raqamli savodxonligini oshirish bilan birga, milliy kontentni raqamlashtirish, uni ta’lim jarayoniga kiritish imkoniyatlarini ham kengaytirmoqda. Ayniqsa, pedagogika yo‘nalishidagi talabalar uchun bu jarayon ularning kelajak kasbiy faoliyatida innovatsion yondashuvni shakllantiradi.

Ushbu uslubiy qo‘llanma talabalarning milliy kontent kompetensiyalarini raqamli texnologiyalar asosida shakllantirishning nazariy, metodik va amaliy asoslarini yoritadi. Qo‘llanma orqali o‘qituvchilar va talabalarga raqamli vositalardan foydalangan holda milliy mazmundagi darslarni tashkil etish, loyihalar yaratish, tahlil qilish va baholash bo‘yicha tavsiyalar beriladi. Shuningdek, unda o‘quv jarayonida qo‘llanilishi mumkin bo‘lgan zamonaviy metodlar, texnologiyalar, baholash vositalari ham keltiriladi.

Qo‘llanmaning maqsadi — raqamli texnologiyalar asosida talabalarda milliy kontent kompetensiyasini shakllantirishning samarali metodikasini ishlab chiqish, ta’lim jarayonida uni qo‘llashning ilmiy-amaliy asoslarini yaratish va pedagogik faoliyatda innovatsion yondashuvlarni joriy etishga ko‘maklashishdir. Unda milliy kontentni o‘qitishning o‘ziga xos jihatlari, raqamli texnologiyalar imkoniyatlari,

interaktiv dars shakllari, baholash mezonlari va samarali o'qitish modellarining tahlili keltirilgan. Mazkur qo'llanma pedagogika yo'nalishidagi talabalarga, o'qituvchilarga, metodistlarga hamda ta'lim boshqaruvi mutaxassislariga milliy kontent asosida raqamli texnologiyalar yordamida kompetensiyalarni shakllantirish bo'yicha amaliy yo'l-yo'riq sifatida xizmat qiladi.

1-§. MILLIY KONTENT KOMPETENSIYASI: TUSHUNCHA VA STRUKTURASI

Milliy kontent kompetensiyasining mohiyati. Milliy kontent kompetensiyasi – bu talabalarning o‘z milliy qadriyatlarini, madaniyatini, tarixini, urf-odatlarini chuqur o‘rganish va ularni zamonaviy ta’lim jarayoniga integratsiya qila olish qobiliyatini ifodalovchi ko‘nikma majmuasidir. Mazkur kompetensiya talabaning shaxsiy, ijtimoiy va kasbiy rivojlanishida muhim o‘rin tutadi. Chunki milliy kontent o‘quv jarayoniga singdirilgan taqdirda, u shaxsda milliy g‘urur, vatanparvarlik, madaniy hurmat va identitetni mustahkamlashga xizmat qiladi.

Milliy kontent kompetensiyasini shakllantirishning asosiy maqsadi — talabalarga o‘z xalqining tarixiy, madaniy va ijtimoiy merosini anglash, uni o‘qitish jarayonida zamonaviy texnologiyalar yordamida ifodalash hamda kelajak avlodga yetkazish ko‘nikmasini hosil qilishdir. Shunday qilib, milliy kontent kompetensiyasi — bu o‘z milliyligini anglagan, global dunyo bilan uyg‘unlashgan, ammo o‘zligini yo‘qotmagan shaxsni tarbiyalashga xizmat qiluvchi pedagogik yo‘nalishdir.

Milliy kontent kompetensiyasining tarkibiy qismlari. Milliy kontent kompetensiyasi ko‘p komponentli tuzilishga ega bo‘lib, uning asosiy tarkibiy qismlari quyidagilardan iborat:

1-jadval.

Milliy kontent kompetensiyasi ko‘p komponentli tuzilishga ega uning asosiy tarkibiy qismlari

Komponent	Mazmuni	Natijaviy ko‘rsatkichlar
Motivatsion	Talabaning milliy qadriyatlar, madaniyat, urf-odatlarga nisbatan qiziqishi va e’tiqodi.	Milliy mavzularga qiziqish bildiradi, milliy merosga hurmat bilan yondashadi.
Kognitiv (bilim)	Milliy madaniyat, tarix, an’analar, xalq og‘zaki ijodi va adabiyot haqidagi nazariy bilimlar.	O‘z xalqining madaniy merosi, tarixiy jarayonlari haqida tahliliy fikr yurita oladi.
Amaliy (operatsional)	Milliy kontent asosidagi o‘quv materiallarini	Darsda milliy materiallardan foydalana

	yaratish va qo'llash malakasi.	oladi, raqamli resurs yaratadi.
Kommunikativ	Milliy qadriyatlar doirasida muloqot, taqdimot va hamkorlikni amalga oshirish ko'nikmasi.	Milliy mavzuda taqdimot, seminar yoki loyihani o'tkaza oladi.
Refleksiv	O'zining milliy identitetini baholash, o'zini milliy kontekstdagi shaxs sifatida anglash.	O'z faoliyatini tahlil qiladi, milliy g'oyalarni o'z ishida ifodalaydi.

Bu komponentlar o'zaro uzviy bog'langan bo'lib, talabaning shaxsiy, ijtimoiy va kasbiy rivojlanishiga kompleks ta'sir ko'rsatadi. Raqamli texnologiyalar esa bu kompetensiyani yanada samarali shakllantirishga yordam beradi.

Milliy kontent kompetensiyasining rivojlanish bosqichlari. Milliy kontent kompetensiyasini shakllantirish jarayoni bosqichma-bosqich amalga oshadi. Har bir bosqichda talabaning o'zlashtirish darajasi, bilim sifati va amaliy faoliyatdagi faolligi ortib boradi.

2-jadval.

Milliy kontent kompetensiyasining rivojlanish bosqichlari.

Bosqich	Ta'rif	O'zlashtirish natijalari
Bilim bosqichi	Talaba milliy kontent haqida nazariy tushunchalarga ega bo'ladi.	Asosiy atamalarni, tarixiy faktlarni biladi.
Faoliyat bosqichi	Olingan bilimlarni amaliy mashg'ulotlarda qo'llay boshlaydi.	Milliy materiallardan foydalangan dars namunalarini yaratadi.
Integratsiya bosqichi	Milliy kontentni raqamli texnologiyalar bilan uyg'unlashtira oladi.	Milliy kontent asosida raqamli loyiha yoki resurs yaratadi.
Refleksiya bosqichi	O'z faoliyatini tahlil qiladi, milliy qadriyatlarga asoslangan o'quv strategiyasini ishlab chiqadi.	Mustaqil ta'limda milliy qadriyatlarni targ'ib etadi.

Milliy kontent kompetensiyasining ahamiyati. Talabalarda milliy kontent kompetensiyasini shakllantirish ularning shaxsiy rivojlanishida muhim o‘rin tutadi. Bu jarayon orqali talabalar:

- o‘z xalqining tarixi, madaniyati va an‘analarini chuqur o‘rganadi;
- milliy qadriyatlarga asoslangan dunyoqarashni shakllantiradi;
- ta‘lim jarayonida milliy va zamonaviy qadriyatlar uyg‘unligini anglaydi;
- mustaqil fikrlash, kreativlik va madaniy muloqot ko‘nikmalarini rivojlantiradi;
- raqamli muhitda milliy kontentni yaratish, tahlil qilish va targ‘ib etish malakasini egallaydi.

Milliy kontent kompetensiyasi – bu millatning madaniy merosini saqlagan holda global raqamli muhitga integratsiyalashuv jarayonining muhim pedagogik elementi hisoblanadi. U o‘qituvchi va talaba faoliyatini yangicha mazmunda tashkil etadi, ta‘lim jarayonini milliy ruhda, ammo zamonaviy texnologik asosda olib borish imkonini beradi. Shu bois, mazkur kompetensiyani shakllantirish uchun o‘quv jarayonida raqamli texnologiyalarni keng joriy etish, milliy kontentni raqamlashtirish va talabalarning mustaqil ijodiy faoliyatini qo‘llab-quvvatlash zarurdir.

2-§. ZAMONAVIY TA‘LIMDA RAQAMLI TEXNOLOGIYALARNING O‘RNI

XXI asr – raqamli texnologiyalar asri bo‘lib, u inson hayotining barcha sohalarida, ayniqsa, ta‘lim tizimida tub o‘zgarishlarni amalga oshirmoqda. Zamonaviy ta‘lim jarayoni endilikda an‘anaviy o‘qitish usullari bilan chegaralanmaydi, balki axborot-kommunikatsiya texnologiyalari, sun‘iy intellekt, masofaviy ta‘lim platformalari va raqamli vositalarga asoslanadi. Raqamli texnologiyalar ta‘limni samarali, interaktiv, innovatsion va o‘quvchiga moslashtirilgan shaklda tashkil etishga yordam beradi.

Individuallashtirish yo‘nalishlari. Ta‘lim jarayonining samaradorligini oshirishning eng muhim omillaridan biri — bu individuallashtirilgan yondashuvdir. Har bir o‘quvchi o‘zining bilim darajasi, qobiliyati, qiziqishi va o‘rganish tezligiga ega. Shuning uchun ham ta‘limni barcha uchun bir xil shaklda tashkil etish ko‘pincha natija

bermaydi. Zamonaviy raqamli texnologiyalar, xususan, sun'iy intellekt asosidagi vositalar bu muammoni samarali hal etishga xizmat qiladi.

1-rasm. Individuallashtirishning asosiy yo'nalishlari

1. O'quvchining mavjud bilimlari va qiziqishlarini tahlil qilgan holda, unga mos keladigan topshiriqlarni taqdim etish. Masalan, onlayn platformalar (Khan Academy, Coursera, Duolingo) o'quvchining bajarilgan testlari asosida yangi mashqlarni avtomatik tanlaydi.

2. AI algoritmlari o'quvchilarning bilim darajasini doimiy kuzatadi, qaysi mavzularda qiynalayotganini aniqlaydi va shu asosda individual ta'lim yo'l xaritasini ishlab chiqadi.

3. Har bir o'quvchi materialni o'z tezligida o'zlashtiradi. Kuchli o'quvchilar tezroq, sustroq o'quvchilar esa asta-sekin o'qib, mustahkamlab borishadi.

4. Raqamli texnologiyalar o'quvchilarning qiziqishini aniqlash va shu asosda ularni ta'lim jarayoniga faol jalb qilish imkonini beradi.

5. An'anaviy ta'limda barcha o'quvchilar bir xil test bajaradi, ammo raqamli texnologiyalar yordamida baholash individual tarzda amalga oshiriladi.

Ta'lim jarayonini individuallashtirish — zamonaviy raqamli texnologiyalarning eng muhim vazifalaridan biridir. U nafaqat o'quvchilarning bilim darajasi va qiziqishlariga mos ta'lim olishini ta'minlaydi, balki ularning motivatsiyasini ham oshiradi.

Interaktivlikni ta'minlash. Zamonaviy ta'limning asosiy talablardan biri — bu interaktivlikdir. Ta'lim jarayonida o'quvchining faol ishtiroki, mustaqil fikrlashi va amaliy mashg'ulotlarda qatnashishi ta'lim samaradorligini oshiradi. Raqamli texnologiyalar, xususan, multimedia vositalari, virtual laboratoriyalar va interaktiv simulyatsiyalar bu jarayonni samarali amalga oshirishga yordam beradi.

Interaktivlikning asosiy yo'nalishlari:

1. **Multimedia vositalaridan foydalanish.** Video darslar, animatsiyalar, 3D-modellar va interaktiv slaydlar orqali mavzularni yanada qiziqarli tarzda tushuntirish mumkin.

2. **Virtual laboratoriyalarni qo'llash.** Sinfda har doim ham tajriba o'tkazish uchun sharoit bo'lmasligi mumkin. Virtual laboratoriyalar xavfsiz muhitda tajribalar o'tkazish imkonini beradi.

3. **Simulyatsiyalar orqali tajribalarni amalda bajarish.** Interaktiv simulyatsiyalar real jarayonlarni modellashtirish imkonini beradi.

4. **O'quvchilarning faol ishtirokini ta'minlash.** Interaktiv platformalar (Kahoot, Quizizz) orqali darslar jonlanadi.

Interaktivlik darslarni qiziqarli, mazmunli va samarali tashkil etishga yordam beradi. Multimedia vositalari o'quvchilarda vizual va eshitish orqali idrokni kuchaytiradi, virtual laboratoriyalar esa amaliy tajriba olish imkonini yaratadi.

Axborot manbalariga keng kirish imkoniyati. Raqamli texnologiyalar ta'lim jarayonida o'qituvchi va o'quvchilarga cheksiz axborot resurslaridan foydalanish imkonini beradi. Bu esa bilim olish jarayonini tezlashtiradi va ta'lim sifatini oshiradi.

Asosiy yo'nalishlar:

1. **Onlayn kutubxonalar va elektron darsliklardan foydalanish.** Elektron darsliklar (ZiyoNET, Google Books) o'quvchilarga istalgan vaqtda bilim olish imkonini yaratadi.

2. **Ilmiy maqolalar bazasidan foydalanish.** Google Scholar, ResearchGate, Scopus kabi platformalar ilmiy izlanishlarni kengaytiradi.

3. **Global ta'lim resurslariga ulanish.** Coursera, Khan Academy, edX kabi platformalar global ta'lim imkoniyatlarini taqdim etadi.

4. **Axborot olish tezligi va qulayligi.** Internet qidiruv tizimlari orqali ma'lumotga soniyalar ichida kirish mumkin.

Axborot manbalariga keng kirish — raqamli ta'lim texnologiyalarining eng katta afzalliklaridan biridir.

O'quvchilar faoliyatini nazorat qilish va baholash. Raqamli texnologiyalar yordamida nazorat va baholash jarayoni samarali, tezkor va shaffof tarzda amalga oshiriladi.

Asosiy yo'nalishlar:

1. **Elektron testlardan foydalanish.** Google Forms, Quizizz, Kahoot kabi vositalar jarayonni osonlashtiradi.

2. **Onlayn platformalar orqali baholash.** Google Classroom, Moodle kabi tizimlar o'qituvchi va o'quvchi o'rtasida fikr almashuvni ta'minlaydi.

3. **Natijalarni tezkor tahlil qilish.** Tizimlar o'quvchilarning natijalarini avtomatik tahlil qilib beradi.

4. **Qayta aloqa (feedback).** O'qituvchi o'quvchiga tezkor izoh beradi.

5. **Uzluksiz baholash imkoniyati.** Onlayn tizimlar o'quvchining butun faoliyatini tahlil qiladi.

Raqamli baholash tizimlari ta'lim jarayonini adolatli, ochiq va o'z vaqtida tashkil etadi.

Hamkorlik va muloqotni kuchaytirish. Ta'lim jarayonida samarali o'rganish o'qituvchi va o'quvchi o'rtasidagi hamkorlikka bog'liq. Raqamli texnologiyalar ushbu jarayonni yangi bosqichga olib chiqadi.

Asosiy yo'nalishlar:

1. **Virtual muloqot vositalari.** Forumlar, chatlar, videokonferensiyalar (Zoom, Teams) orqali aloqa o'rnatiladi.

2. **Jamoaviy loyihalarni amalga oshirish.** Google Docs, Miro, Trello yordamida birgalikda ishlash mumkin.

3. **O‘quvchilar o‘rtasida hamkorlikni rivojlantirish.** Chat forumlari orqali savol-javoblar va tajriba almashish.

4. **Xalqaro hamkorlik imkoniyatlari.** Global onlayn loyihalarda ishtirok etish.

5. **O‘qituvchilar uchun professional hamkorlik.** Edmodo, ResearchGate kabi platformalarda tajriba almashish.

3-jadval.

Hamkorlik va muloqotni kuchaytiruvchi raqamli platformalar

Platforma nomi	Asosiy imkoniyatlari	Ta’limdagi qo‘llanilishi
Google Classroom	Topshiriqlar berish, baholash, aloqa	Masofaviy darslarni tashkil qilish
Moodle	Forum, chat, testlar	Universitetlarda onlayn ta’lim
Zoom / Google Meet	Videokonferensiyalar	Onlayn darslar, seminarlar
Microsoft Teams	Chat, fayl almashish, videokonferensiya	Jamoaviy loyiha ishlari
Edmodo	Virtual sinf, muloqot	O‘qituvchi–o‘quvchi aloqa vositasi
Kahoot / Quizizz	Interaktiv testlar	Darsni qiziqarli o‘tkazish
Google Docs/Sheets	Birgalikda hujjat ustida ishlash	Guruh topshiriqlari
Trello / Miro	Loyiha boshqaruvi	Jamoaviy rejalashtirish
ResearchGate	Ilmiy maqolalar almashish	Ilmiy hamkorlik
Milliycontent	Topshiriqlar berish, baholash, aloqa, Forum, chat, testlar	Professor o‘qituvchilar va talabalar o‘rtasida onlayn darslar, seminarlar

Raqamli texnologiyalar ta'limda hamkorlik va muloqotni kuchaytiruvchi kuchli vositadir. Ular yordamida o'qituvchi va o'quvchi istalgan vaqtda virtual aloqada bo'lishi, birgalikda o'rganish jarayonini samarali tashkil etishi mumkin.

3-§. RAQAMLI TEXNOLOGIYALAR YORDAMIDA MILLIY KONTENT KOMPETENSIYALARINI SHAKLLANTIRISH MEXANIZMLARI

O'quv materiallarini raqamlashtirish va lokalizatsiya. Milliy kontentni ta'lim jarayoniga samarali integratsiyalashning birinchi bosqichi uning sifatli raqamlashtirilishi va lokalizatsiya qilinishidir. Bu jarayon quyidagi komponentlardan iborat: manba tanlash, metama'lumot tuzish (metadata), formatlash (audio, video, tekst, 3D-model), hamda lingvistik va madaniy moslashtirish. Raqamlashtirish jarayonida manbaning ishonchliligi, mualliflik huquqlari va madaniy ehtiyotkorlik tamoyillari qat'iy rioya etilishi shart.

Amaliy tavsiya:

- Arxiv, og'zaki ijod, foto va audio materiallarni yig'ishda an'anaviy informantlar bilan hujjatlashtirish protokollarini qo'llash;
- Har bir raqamlashtirilgan obyektga standart metama'lumot (muallif, joy, vaqt, kontekst, litsenziya) kiritish;
- Lokal dialekt va terminlarni izohlovchi glosariylar tuzish;
- Multimodal formatlarni (audio+transkript, video+subtitrlash, interaktiv xaritalar) ustuvor ravishda ishlatish.

Loyihaviy va tadqiqotga asoslangan o'qitish (Project- and Research-based Learning). Raqamli vositalar talabalarni mustaqil tadqiqot va loyiha faoliyatiga jalb etishda samarali vosita bo'lib xizmat qiladi. Loyihaviy yondashuv milliy kontentni faqatgina qabul qilishdan ko'ra, uni qayta ishlash, kontekstga solish va yangi ta'limiy mahsulotlar yaratishni talab etadi.

Tashkiliy mexanizm:

1. Mavzu va tadqiqiy savolni belgilash (mahalliy tarix, folklor, an'anaviy hunarmandchilik va h.k.).

2. Manba to'plash (onlayn arxivlar, maydon tadqiqotlari, intervyular) — Google Forms, Zotero, Omeka kabi vositalardan foydalanish.

3. Ma'lumotlarni tahlil qilish va vizualizatsiya qilish — Excel/Google Sheets, Tableau, QGIS.

4. Raqamli mahsulot yaratish (virtual muzeylar, multimedia prezentatsiyalar, interaktiv xaritalar) — Genially, Canva, StoryMap.

5. Taqdimot va tarqatish — YouTube, institutional LMS, mahalliy veb-saytlar.

Virtual va aralash muhitlarda ta'lim. Virtual va aralash (blended) muhitlar milliy kontentni chuqur o'rganish uchun platforma rolini o'ynaydi. AR/VR texnologiyalari orqali tarixiy vaziyatlar va madaniy obyektlarni qayta tiklash, talabaga immersiv tajriba taqdim etish mumkin.

Metodik jihatlar:

- AR/VR ekskursiyalar orqali talaba tarixiy ob'ektlarning kontekstini vizual va jarayonli tarzda anglaydi;
- Blended-learning modeli doirasida nazariy materiallar onlayn taqdim etilib, konferensiyalar va amaliy mashg'ulotlar yuzma-yuz yoki virtual muhitda amalga oshiriladi;
- Virtual muhitlarda baholash uchun interaktiv vazifalar va loglarni (activity logs) yig'ish tavsiya etiladi.

Sun'iy intellekt va adaptiv ta'lim. Sun'iy intellekt moliyalashtiruvchi va texnik vosita sifatida milliy kontentni individual o'rganish yo'llariga moslashtirishda muhim rol o'ynaydi. AI algoritmlari talabalar javoblarini, ishtirok darajasini va o'zlashtirish tezligini tahlil qilib, moslashuvchan o'quv yo'llarini taklif etadi.

Amaliy qo'llanilish shakllari:

- Adaptiv testlar va vazifalar orqali talabani zonalash;
- Matnlarni avtomatik transkripsiya qilish va lokal til variantlarini aniqlash uchun NLP vositalaridan foydalanish;
- AI yordamida yaratigan tavsiyalar milliy kontentga oid qo'shimcha manbalarni avtomatik taklif qilishi mumkin.

Raqamli resurslar orqali madaniy merosni saqlash va targ'ib qilish. Raqamli texnologiyalar madaniy merosni saqlash va keng auditoriyaga

yetkazishda samarali vosita hisoblanadi. Raqamiy arxivlar, virtual kutubxonalar va multimedia loyihalar mahalliy madaniy boyliklarni doimiy ravishda arxivlash va foydalanishga taqdim etadi.

Qoidalariga rioya qilish:

- Mualliflik huquqi va etnik-ma'naviy sezgirlikni hurmat qilish;
- Mahalliy jamoalar bilan hamkorlikda resurslarni yaratish (community-driven digitization);
- Ochiq va yopiq (open/closed) litsenziyalash me'yorlarini aniqlash va qo'llash.

Ta'limiy dasturlar va modul strukturalari. Milliy kontentga asoslangan o'quv modullari modulga asoslangan tarkibda tuzilishi tavsiya etiladi: har bir modul nazariy qism, amaliy vazifalar, loyiha faoliyati va baholash blokidan iborat bo'lishi lozim. Quyida namunaviy modul strukturasining soddalashtirilgan shakli keltiriladi:

4-jadval.

Namunaviy modul strukturasining soddalashtirilgan shakli

Modul elementi	Mazmuni	Amaliy vositalar
Nazariy blok	Milliy mavzu va uning tahlili	Elektron darslik, maqola, video-lezion
Amaliy topshiriq	Manbalarni yig'ish va tahlil	Google Forms, Audacity, kamera
Loyihaviy faoliyat	Raqamli mahsulot yaratish	Genially, Canva, StoryMap
Baholash	Rubrika va portfel baholash	LMS, rubrikalar, peer-assessment

Monitoring va sifat nazorati. Milliy kontent asosidagi raqamli modullar samaradorligini monitoring qilish uchun indikatorlar belgilanishi zarur: talaba ishtirok darajasi, yakuniy loyiha sifati, o'rganish natijalari (pre/post-test), raqamli mahsulotlarning ommaviy qabul

qilinishi (views, downloads). Bu ko'rsatkichlar asosida kurs va modullar qayta ko'rib chiqiladi.

Amaliy tavsiyalar. Raqamli texnologiyalar yordamida milliy kontent kompetensiyalarini shakllantirish kompleks va ko'p qirrali jarayon bo'lib, u texnik, metodik va etnik-ma'naviy jihatlarni o'z ichiga oladi. Amaliy tavsiyalar:

1. Mahalliy manbalarni raqamlashtirishda standart metama'lumot tizimini joriy etish;
2. Talabalarni tadqiqot va loyiha faoliyatiga jalb qiluvchi modul va vazifalarni ishlab chiqish;
3. AR/VR va AI kabi ilg'or texnologiyalarni integratsiya qilish orqali immersiv va adaptiv o'qitishni tashkil etish;
4. Mahalliy jamoalar bilan hamkorlikni yo'lga qo'yish va etnik sezgirlikni ta'minlash;
5. Kurslar uchun aniq indikatorlar va monitoring mexanizmlarini ishlab chiqish va qo'llash.

4-§. METODIK YONDASHUVLAR VA O'QUV-USLUBIY MATERIALLAR

Raqamli texnologiyalar asosida talabalarning milliy content kompetensiyalarini shakllantirish jarayonida metodik yondashuvlar va o'quv-uslubiy materiallarning o'rni beqiyosdir. Bu yondashuvlar ta'lim jarayonini ilmiy asosda tashkil etish, talabalarning mustaqil fikrlash, ijodiy izlanish va milliy qadriyatlarga asoslangan bilimlarini chuqurlashtirishga xizmat qiladi. Metodik yondashuvlar pedagogik faoliyatning tizimli, kompleks va innovatsion asosda yo'lga qo'yilishini ta'minlaydi.

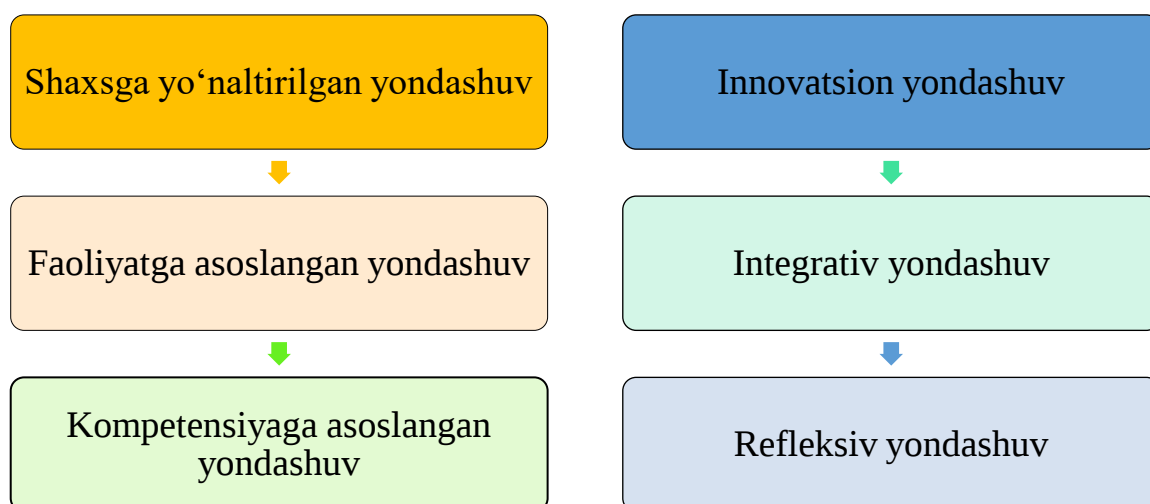
Mazkur bo'limda milliy kontent asosida o'qitishning metodik yondashuvlari, ularni amaliyotda qo'llash mexanizmlari, raqamli ta'lim vositalaridan foydalanish usullari hamda o'quv-uslubiy materiallarning namunaviy shakllari batafsil yoritiladi.

Metodik yondashuvlarning nazariy asoslari. Metodik yondashuv – bu o'qitish jarayonini maqsadga yo'naltirilgan holda tashkil etish, o'qituvchi va talaba faoliyatini muvofiqlashtirish, o'quv natijalariga erishishni ta'minlaydigan tizimli yondashuvdir. Raqamli ta'lim muhitida

bu yondashuvlar nafaqat bilim berish, balki milliy madaniyat, an'ana va qadriyatlarni o'zlashtirishni ham ta'minlaydi.

Quyidagi metodik yondashuvlar milliy kontent kompetensiyalarini shakllantirishda asosiy vosita sifatida tavsiya etiladi (2-rasm).

1. Shaxsga yo'naltirilgan yondashuv
2. Faoliyatga asoslangan yondashuv
3. Kompetensiyaviy yondashuv
4. Innovatsion yondashuv
5. Integrativ yondashuv
6. Refleksiv yondashuv

2-rasm. Milliy kontent kompetensiyalarini shakllantirishning metodik yondashuvlari

Har bir yondashuv talabalarning individual rivojlanishini, milliy qadriyatlarga nisbatan ijobiy munosabatini va raqamli vositalardan samarali foydalanish malakasini oshirishga xizmat qiladi.

Shaxsga yo'naltirilgan metodik yondashuv. Shaxsga yo'naltirilgan yondashuvda talaba ta'lim jarayonining markazida turadi. Har bir talabaga individual yondashuv ko'rsatilib, ularning qiziqishi, ehtiyoji va salohiyati inobatga olinadi. Raqamli texnologiyalar bu jarayonni qo'llab-quvvatlab, shaxsiy o'qitish yo'nalishlarini yaratadi.

5-jadval.

Shaxsga yo'naltirilgan yondashuv asosida o'qitish usullari

Asosiy tamoyillar	Metodik imkoniyatlar	Kutiladigan natijalar
Talabaning ehtiyojini hisobga olish	Onlayn so'rovnomalar, o'quv jarayonini individuallashtirish	Talaba o'z salohiyatini namoyon etadi
Mustaqil fikrlashni rag'batlantirish	Ochiq muammoli topshiriqlar, "portfolio" yuritish	Talabalarda tanqidiy va ijodiy fikrlash rivojlanadi
Individual rivojlanish yo'l xaritasi	Shaxsiy raqamli ta'lim platformalari (Moodle, Google Classroom)	O'quv motivatsiyasi oshadi

Faoliyatga asoslangan yondashuv. Faoliyatga asoslangan yondashuvda o'qitish "bilimni amalda qo'llash" tamoyiliga asoslanadi. Talabalar loyihaviy ishlar, virtual laboratoriyalar va interaktiv topshiriqlar orqali milliy kontent asosida mustaqil faoliyat yuritadilar.

6-jadval.

Faoliyatga asoslangan yondashuv namunasi

Asosiy tamoyil	Metodik imkoniyatlar	Kutiladigan natijalar
Amaliy mashg'ulotlar	Milliy an'analar asosidagi interfaol loyihalar	O'quvchi milliy merosni amaliy o'rganadi
Loyihaviy ta'lim	"Raqamli madaniyat" loyihalari	Ijodkorlik, hamkorlik va tashabbuskorlik rivojlanadi
Natijaga yo'naltirish	Onlayn taqdimotlar va baholash mezonlari	O'quvchi o'z mehnatini tahlil qiladi

Kompetensiyaviy yondashuv. Bu yondashuvda talabaning nafaqat bilim olishi, balki uni hayotda va kasbiy faoliyatda qo‘llay olishi muhim hisoblanadi. Milliy kontent kompetensiyasi — milliy qadriyatlarni anglash, ularni kasbiy faoliyat bilan bog‘lash va amalda qo‘llash ko‘nikmalarini shakllantirishni nazarda tutadi.

7-jadval.

Kompetensiyaviy yondashuv asosida dars modeli

Asosiy tamoyil	Metodik vositalar	Kutiladigan natijalar
“Bilish – Qilish – Bo‘lish” tamoyili	Case-study, virtual muhitdagi muammoli vaziyatlar	Talabalar milliy qadriyatlarni faol tahlil qiladi
Hayotiy vaziyatlar asosida o‘qitish	Video-intervyular, xalq urf-odatlariga bag‘ishlangan vebinarlar	Talabalarda amaliy fikrlash shakllanadi
Baholash mezonlarini moslashtirish	Kompetensiya asosidagi rubrikalar	Mustaqil qaror qabul qilish qobiliyati rivojlanadi

Innovatsion yondashuv. Raqamli texnologiyalarni ta’lim jarayoniga joriy etish — innovatsion yondashuvning markaziy jihatidir. Bu jarayon o‘qitishning sifatini oshiradi, interaktivlikni kuchaytiradi hamda talabalarni milliy qadriyatlar asosida zamonaviy texnologiyalar bilan ishlashga o‘rgatadi.

8-jadval.

Innovatsion yondashuv elementlari

Asosiy tamoyil	Metodik vositalar	Kutiladigan natijalar
AR/VR texnologiyalari	Virtual sayohatlar, 3D milliy obidalar simulyatsiyasi	Ta’lim vizuallashadi, milliy iftixor shakllanadi
Sun’iy intellekt vositalari	ChatGPT, EduAI, MyTutor	Shaxsiylashtirilgan o‘qitish ta’minlanadi
Raqamli muhitda ta’lim	Onlayn kurslar, interaktiv testlar, platformalar	Raqamli savodxonlik va ijodiy tafakkur rivojlanadi

O‘quv-uslubiy materiallar namunasi. Quyida milliy kontent asosida raqamli texnologiyalar yordamida tashkil etiladigan darsning o‘quv-uslubiy materiali namunasi keltirilgan.

9-jadval.

Namunaviy dars ishlanmasi (3-kurs talabalar uchun)

Dars mavzusi	“Raqamli texnologiyalar yordamida milliy merosni o‘rganamiz”
Maqsad	Talabalarda milliy merosni raqamli vositalar orqali o‘rganish ko‘nikmalarini shakllantirish
Vositalar	Kompyuter, internet, Canva, Google Sites, ChatGPT
Metodlar	Loyiha metodi, muammoli ta’lim, interfaol muhokama
Baholash	Portfolio, o‘zaro baholash, elektron testlar
Natija	Talabalar milliy kontentni tahlil qilish, raqamli vositalarda ifodalash va taqdim etish ko‘nikmasini hosil qiladi

Tavsiyalar:

1. O‘qituvchilar uchun raqamli texnologiyalar va milliy kontent integratsiyasi bo‘yicha metodik qo‘llanmalar tayyorlash.
2. Talabalar uchun interaktiv o‘quv-uslubiy majmualar (video, podkast, testlar) yaratish.
3. Dars jarayonida milliy qadriyatlarni aks ettiruvchi virtual platformalar (masalan, “Digital Heritage UZ”) dan foydalanish.
4. Kompetensiyaviy baholash tizimini raqamli formatda joriy etish.
5. Ijodiy yondashuvni kuchaytiruvchi loyiha ishlari va “startap” tashabbuslarini rag‘batlantirish.

5-§. AMALIY MASHG‘ULOTLAR, DARS REJASI VA NAMUNAVIY MODULLAR

Amaliy mashg‘ulotlarning maqsadi va vazifalari. Raqamli texnologiyalar asosida milliy kontent kompetensiyalarini shakllantirish bo‘yicha amaliy mashg‘ulotlar — bu nazariy bilimlarni real o‘quv jarayonida qo‘llash, talabalarda ijodiy va texnologik fikrlashni rivojlantirish, hamda milliy qadriyatlarni raqamli shaklda ifodalash ko‘nikmalarini shakllantirishga yo‘naltirilgan o‘quv faoliyati shaklidir.

Amaliy mashg‘ulotlarning asosiy maqsadi – talabalarni milliy kontent asosida mustaqil, raqamli vositalar yordamida o‘qitish, o‘quv jarayonini raqamli muhitda samarali tashkil etishga tayyorlashdir.

Vazifalari:

1. Talabalarda milliy kontent mazmunini tahlil qilish va raqamli formatda ifodalash ko‘nikmalarini shakllantirish;
2. Raqamli platformalar (Google Classroom, Canva, Padlet, ChatGPT, Kahoot, Moodle va boshqalar) yordamida interaktiv dars loyihalarini yaratishga o‘rgatish;
3. Ta’lim jarayonida milliy qadriyatlarni AKT vositalari orqali aks ettirish bo‘yicha metodik malakani rivojlantirish;
4. Talabalarda ijodiy, tanqidiy va tahliliy fikrlashni mustahkamlash;
5. O‘qituvchi sifatida raqamli madaniyat va metodik kompetensiyalarni shakllantirish.

10-jadval.

Amaliy mashg‘ulot turlari

Mashg‘ulot turi	Mazmuni	Qo‘llaniladigan texnologiyalar
Interaktiv seminar	Milliy kontentni raqamli resurslar asosida tahlil qilish	Padlet, Mentimeter, Canva
Loyihaviy mashg‘ulot	Talabalar guruhda milliy mavzuda raqamli taqdimot yoki video dars tayyorlaydi	Google Slides, Prezi, CapCut

Virtual laboratoriya	Ta'limiy kontentni raqamli vositalarda sinovdan o'tkazish	Labster, PhET, Nearpod
Muammoli dars	Raqamli texnologiyalar orqali milliy qadriyatlarni o'qitishdagi muammolarni aniqlash	ChatGPT, Miro
Onlayn trening	Talabalarning raqamli savodxonligini oshirish	Moodle, Coursera, Kahoot

Namunaviy dars rejasi.

Mavzu: Raqamli texnologiyalar yordamida milliy kontent asosida dars tashkil etish metodikasi.

Dars turi:

Amaliy mashg'ulot

Mashg'ulot shakli:

Guruhli loyiha asosida onlayn-interaktiv dars

Vaqt: 2 akademik soat (90 daqiqa)

O'quv maqsadlari:

- Talabalarda milliy kontentni raqamli platformalarda ifodalash ko'nikmasini shakllantirish;
- O'qitishda ChatGPT, Canva, Padlet va Kahoot vositalaridan foydalanish malakasini hosil qilish;

Darsda milliy qadriyatlarni raqamli obrazlar orqali aks ettirishni o'rganish.

Kerakli vositalar:

Noutbuk, internet, Padlet, Canva, ChatGPT, Google Classroom

Dars bosqichlari:

Bosqich	Vaqt	Faoliyat mazmuni	Raqamli vosita
Kirish	10 daqiqa	O'qituvchi mavzuni e'lon qiladi, dars maqsadini tushuntiradi. Talabalar milliy qadriyatlar haqida qisqa fikr bildiradilar.	Mentimeter, Jamboard
Asosiy qism	40 daqiqa	Talabalar kichik guruhlariga bo'linadi. Har bir guruh milliy mavzu (urflar, xalq o'yinlari, xalq amaliy san'ati) asosida raqamli taqdimot yoki video tayyorlaydi.	Canva, CapCut, ChatGPT
Muhokama	20 daqiqa	Har bir guruh o'z ishini taqdim etadi. O'qituvchi metodik jihatdan baholaydi.	Google Slides, Padlet
Yakuniy bosqich	20 daqiqa	O'qituvchi xulosa qiladi, faol ishtirokchilarni rag'batlantiradi. Talabalar o'z refleksiya qiladilar.	Kahoot, Google Form

Namunaviy o'quv moduli**Modul nomi:**

“Raqamli texnologiyalar yordamida milliy kontent asosida ta'lim tashkil etish”

Modul hajmi:

16 soat (8 soat nazariya, 8 soat amaliyot)

12-jadval

Modul tarkibi:

Bo‘lim	Mazmuni	Amaliy faoliyat shakli
Milliy kontent tushunchasi	Milliy qadriyatlar, madaniyat, an’analar	Muammoli savollar, mini-lektsiya
Raqamli texnologiyalar turlari	AI, AR/VR, onlayn platformalar, LMS tizimlari	Virtual namoyish, demo mashg‘ulot
Milliy kontentni raqamli formatda ifodalash	Video, taqdimot, raqamli maqola	Canva, CapCut, ChatGPT asosida loyiha
Amaliy mashg‘ulotlar loyihasi	Milliy mavzuda dars ishlanma yaratish	Jamoaviy loyiha, taqdimot
Baholash va tahlil	Yakuniy loyiha himoyasi va refleksiya	Google Form, Padlet orqali taqdimot

13-jadval

Baholash mezonlari.

Mezon	Tavsif	Ball
Ijodkorlik	Dars loyihasida yangi g‘oyalar, milliy elementlar aks etganligi	20
Texnologik qo‘llanish	Raqamli vositalardan samarali foydalanish darajasi	20
Metodik asoslanganlik	Dars ishlanmasining pedagogik asoslari	20
Hamkorlik va faollik	Guruh faoliyatidagi ishtirok va tashabbus	20
Taqdimot sifati	Taqdimotning dizayni va mazmuni	20
Jami		100 ball

Amaliy tavsiyalar:

1. Har bir mashg'ulotda milliy qadriyatni raqamli obrazga aylantirish (masalan, xalq qo'shig'ini audio podkast sifatida yaratish).
2. ChatGPT va Canva yordamida talabalar uchun interaktiv topshiriqlar ishlab chiqish.
3. Padlet va Google Classroomda talabalar portfoliolarini yuritish.
4. Har bir modul yakunida refleksiya yozdirish – talabalar o'z o'rganish jarayonini tahlil qilsin.
5. O'qituvchilar uchun metodik seminar tashkil etish — “Milliy kontentni raqamli muhitga integratsiya qilish tajribalari”.

Amaliy mashg'ulotlar, dars rejasi va namunaviy modullar raqamli texnologiyalar asosida milliy kontent kompetensiyalarini shakllantirish jarayonining eng muhim bo'g'ini hisoblanadi. Ushbu yondashuv talabalarda nafaqat zamonaviy raqamli ko'nikmalarni, balki milliy madaniyatga hurmat, ijodkorlik, mustaqil fikrlash va hamkorlikni rivojlantiradi. Shunday qilib, raqamli texnologiyalar milliy kontentni o'qitish vositasi emas, balki milliy identitetni zamonaviy raqamli muhitda asrab-avaylash va targ'ib etish mexanizmi sifatida namoyon bo'ladi.

6-§. YARATILGAN TA'LIMY PLATFORMALAR (MILLIYCONTENT.UZ)

Milliycontent.uz platformasining yaratilish zarurati va konseptual asoslari. Zamonaviy ta'lim tizimi raqamli texnologiyalarni ta'lim jarayonining ajralmas qismi sifatida joriy etishni taqozo etmoqda. Ayniqsa, milliy qadriyatlar, madaniyat va tarixiy merosni o'quv jarayoniga integratsiya qilishda raqamli ta'limiy platformalar muhim ahamiyat kasb etadi. Shu nuqtayi nazardan, **Milliycontent.uz** platformasi O'zbekiston ta'lim tizimida milliy kontentni raqamli muhitda targ'ib etish, o'qitish va metodik qo'llab-quvvatlash maqsadida ishlab chiqilgan innovatsion ta'limiy tizimdir.

Platformaning yaratilish konsepsiyasi “milliy qadriyatlar – raqamli ta'lim – innovatsion o'qitish” tamoyillariga asoslanadi. Unda milliy merosni zamonaviy raqamli formatda saqlash, ta'limga tatbiq etish va talabalarda milliy kontent kompetensiyalarini shakllantirish uchun zarur sharoit yaratilgan.

Milliycontent.uz platformasi quyidagi asosiy g'oyalarga tayanadi:

- milliy madaniyat, urf-odat, xalq og'zaki ijodi, san'at va adabiyot namunalarini raqamlashtirish;
- ularni o'qituvchilar, talabalar va tadqiqotchilar uchun ochiq ta'lim resursiga aylantirish;
- ta'lim jarayonida milliy kontent asosida interaktiv, vizual va multimedia materiallar yaratish imkoniyatini ta'minlash;
- talabalarning milliy o'zlikni anglash, qadriyatlarni tahlil qilish va raqamli madaniyatini rivojlantirishga xizmat qilish.

Platformaning tuzilmasi va asosiy bo'limlari. **Milliycontent.uz** platformasi o'zining modulli tuzilmasi bilan ajralib turadi. Unda foydalanuvchilar uchun **bosh sahifa, sayt haqida, o'qituvchilar, aloqa va shaxsiy hisobga kirish** bo'limlar alohida tizimga joylashtirilgan.

“Bosh sahifa” bo'limi – platformaning kirish oynasi bo'lib, unda milliy kontent asosida o'qitishning dolzarb yo'nalishlari, yangiliklar va metodik tavsiyalar e'lon qilinadi. Asosiy shior: “Boshlang'ich ta'limda milliy kontent asosida o'qitishning metodik asoslarini takomillashtirish.”

“Sayt haqida” bo'limi – ushbu bo'limda loyiha konsepsiyasi, maqsad va materiallardan foydalanish shartlari mexanizmlari batafsil yoritilgan.

Platformaning konsepsiyasi. Mazkur platforma Boshlang'ich ta'lim yo'nalishidagi pedagoglarga zamonaviy innovatsion va ilg'or pedagogik texnologiyalardan foydalanish bo'yicha ilmiy tajribalarga asoslangan tavsiyalar beruvchi manba hisoblanadi. Shu bilan birga, u boshlang'ich ta'lim bilan bog'liq barcha auditoriyalarga o'zida o'quv hamda metodik manbalarni bir joyga jamlash orqali istalgan vaqtda shu sohaga tegishli axborotni olish va undan foydalanish imkoniyatini ham beradi.

Platformaning maqsadi.

Boshlang'ich ta'lim yo'nalishida raqamli texnologiya asosida o'qitish bo'yicha kompleks yechimlarni tavsiya etadigan metodikani ishlab chiqish va amalga oshirish, tezkor, ishonchli va haqqoniy axborot yetkazish;

Foydalanuvchilarga o'zbek va rus tillarida ta'lim resurslarini (kurslar, maqolalar, videolar) taqdim etib, aholining ilmiy darajasini oshirish;

Hozirgi zamonaviy dunyoda farzandlarimiz o‘z madaniyatini yo‘qotmasliklari uchun ularga milliy mentalitetga mos keladigan ta’lim va tarbiya berish.

Ushbu platforma Boshlang‘ich ta’lim yo‘nalishida tahsil olayotgan talabalar va shu sohada faoliyat olib borayotgan pedagoglar uchun kerakli qo‘llanmalar, kitob va darsliklar, zamonaviy metodlar, turli xildagi video darslar hamda onlayn testlar bilan ta’minlaydi.

Platformaning vazifasi.

Milliy kontent saytida joylashtirilgan barcha ishlanmalar, maqolalar, fotosuratlar, videolar, grafikalar va boshqa kontentlar mualliflik huquqi bilan himoyalangan va sayt ma’muriyatiga yoki tegishli huquq egalari bo‘lgan shaxs va tashkilotlarga tegishlidir. Sayt materiallaridan boshqa joylarda foydalanish quyidagi shartlar asosida amalga oshiriladi:

Mualliflik huquqini saqlash: Materiallardan foydalanilganda, manba sifatida Milliy kontent saytiga faol havola berilishi shart. Agar matn, rasm yoki boshqa kontent to‘liq ko‘chiriladigan bo‘lsa, maqolaning boshida yoki oxirida sayt manzilini ko‘rsatgan holda, "Manba: Milliy kontent" iborasi bo‘lishi kerak;

Noto‘liq ko‘chirish: Matn yoki boshqa materiallarning qisqa qismlarini ko‘chirish mumkin, ammo bunda ham havola berilishi va mualliflik huquqi saqlanishi shart;

Tijorat maqsadlari: Sayt materiallaridan tijorat maqsadlarida foydalanish uchun sayt ma’muriyatidan oldindan yozma ruxsat olish zarur;

O‘zgartirishlar kiritmaslik: Sayt materiallariga har qanday o‘zgartirish kiritish taqiqlanadi. Mualliflik huquqi himoya qilingan materiallarni qayta tahrirlash, ularga kiritilgan o‘zgarishlar bilan tarqatish faqat sayt ma’muriyatining ruxsati bilan amalga oshiriladi;

Shaxsiy foydalanish: Foydalanuvchilar sayt materiallaridan shaxsiy maqsadlarda foydalanishlari mumkin, ammo ularni ommaviy tarqatish yoki boshqa platformalarda joylashtirish ushbu qoidalar asosida bo‘lishi kerak.

“O‘qituvchilar” bo‘limi – Tajribali pedagoglar xaqida batafsil ma’lumotlar keltirilgan bo‘lib, bu pedagoglar yuqori malakali, tajribali va zamonaviy metodikalarni qo‘llaydigan pedagoglardir. Foydalanuvchilar bu professor-o‘qituvchilar xaqida to‘liq ma’lumot olib, ular o‘zlari istagan professor-o‘qituvchilarni tanlab ulardan metodik yordam, bilim olishlari mumkin.

“Fanlar” bo‘limi – bu qismda boshlang‘ich ta‘lim fanlari (ona tili, o‘qish savodxonligi, matematika, tabiatshunoslik, texnologiya, tarbiya) bo‘yicha milliy kontent asosidagi dars materiallari jamlangan. Har bir fan sahifasida:

- darsliklar,
- multimedia,
- video darslar,
- taqdimotlar,
- testlar,
- o‘quv topshiriqlari,
- amaliy mashg‘ulotlar,
- interfaol metodlar,
- ilg‘or ish tajribalari,
- qo‘shimcha ma‘lumotlar.

Milliy kontent

[Bosh sahifa](#)

[Sayt haqida](#)

[O‘qituvchilar](#)

[Fanlar](#)

[Aloqa](#)

[Shaxsiy xisobga kirish](#)

Fanlar Tarkibi

Darsliklar

[Batafsil](#)

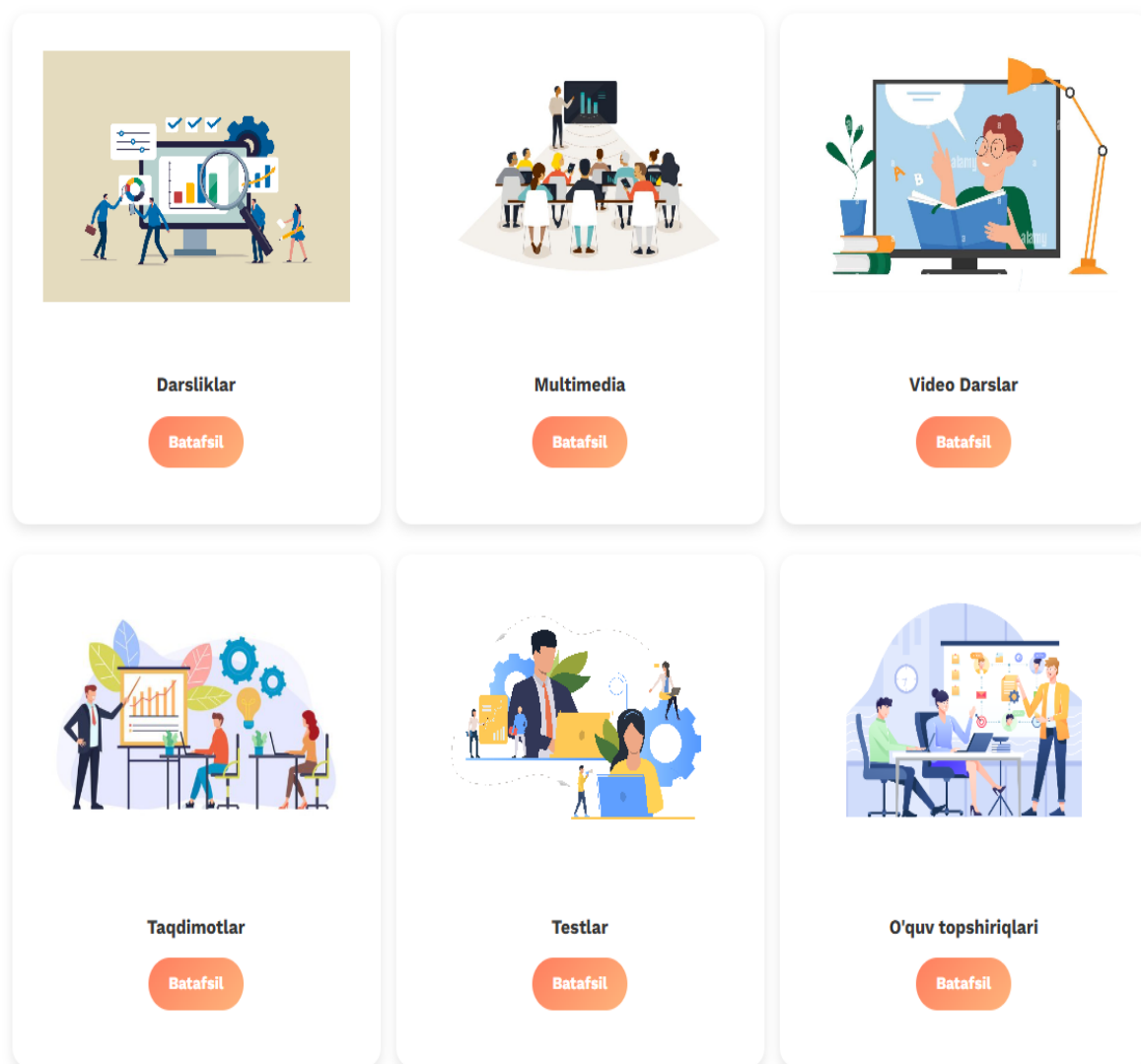
Multimedia

[Batafsil](#)

Video Darslar

[Batafsil](#)

3-rasm

“Aloqa” bo‘limi – foydalanuvchilar uchun muloqot platformasi bo‘lib, foydalanuvchilar o‘z fikr, tajriba va takliflarini yuborishlari mumkin.

“Shaxsiy hisobga kirish” bo‘limi – foydalanuvchilar uchun yaratilgan bo‘lib, xar bir foydalanuvchi xaqida umumiy ma’lumot olish, platformadagi umumiy foydalanuvchilar sonini aniqlash, statistikasini yuritish maqdsad qilingan. Foydalanuvchi o‘ziga mos login va parolni o‘zi tanlashi mumkin faqat bunda bu login parol boshqa foydalanuvchida bo‘lmagan holatda amalga oshadi.

4-rasm

Aloqa Bo'limi

Assalomu alaykum, siz ushbu bo'lim orqali o'zingizning fikr va mulohazalaringizni yuborishingiz mumkin.

Ism Familiya

Barcha fanlar uchun Telefon raqam

Xabar

5-rasm

Milliy kontent

Tizimga kirish

Login

Parol

[Ro'yxatdan o'tish](#)

Milliycontent.uz platformasining pedagogik imkoniyatlari

Yo‘nalish	Pedagogik imkoniyat	Natija
O‘qitish	Milliy qadriyatlar asosida raqamli darslar yaratish, video darslar yuklash, onlayn testlar tashkil etish	O‘qituvchi raqamli muhitda milliy kontentdan samarali foydalanadi
O‘rganish	Talabalar milliy materiallarni interaktiv shaklda o‘rganadi	Mustaqil o‘qish, qiziqish va tahliliy fikrlash rivojlanadi
Baholash	Platformadagi test, viktorina va loyiha topshiriqlari orqali natijani aniqlash	Shaffof, tezkor va individual baholash amalga oshadi
Hamkorlik	Forum, chat va loyiha bo‘limlari orqali talabalar o‘zaro muloqot qiladi	Hamkorlik madaniyati, kommunikativ kompetensiyalar shakllanadi
Ijodkorlik	Talabalar o‘z loyihalarini yuklaydi, milliy mavzuda raqamli mahsulot yaratadi	Ijodiy fikrlash, milliy identitet va raqamli madaniyat rivojlanadi

Milliycontent.uz platformasidan foydalanish bosqichlari

1. **Ro‘yxatdan o‘tish va profil yaratish** – foydalanuvchi o‘z shaxsiy profilini yaratadi (o‘qituvchi yoki talaba sifatida).

2. **Fan yoki modul tanlash** – foydalanuvchi o‘z yo‘nalishiga mos milliy kontent kursini tanlaydi.

3. **Materiallarni o‘rganish** – video dars, maqola, infografika, test yoki loyiha topshiriqlarini o‘rganadi.

4. **Amaliy topshiriq bajarish** – foydalanuvchi darsga oid ijodiy ish (taqdimot, loyiha, videorolik) tayyorlaydi.

5. **Refleksiya va baholash** – yakuniy bosqichda tizim avtomatik tahlil qiladi va fikr-mulohaza (feedback) beradi.

Raqamli kontentni ishlab chiqish jarayonida Milliycontent.uz platformasining o‘rni. *Milliycontent.uz* nafaqat tayyor o‘quv resurslarini taqdim etadi, balki foydalanuvchilarga o‘z raqamli kontentini yaratish imkoniyatini ham beradi. Har bir foydalanuvchi platforma adminiga murojaat qilish orqali o‘zining o‘quv videolari, infografikalari, elektron darsliklari yoki raqamli o‘yinlarini joylashtira oladi. Bu jarayon talabalarda “yaratuvchi sifatida o‘rganish” (learning by creating) yondashuvini mustahkamlaydi, natijada ular faqat iste’molchi emas, balki raqamli milliy madaniyatni rivojlantiruvchi sub’ektga aylanadi.

Milliycontent.uz platformasining o‘quv jarayoniga integratsiyasi.
Integratsiya bosqichlari:

1. **Dars tayyorlashda foydalanish** – o‘qituvchi dars materiallarini platformadan oladi.

2. **Amaliy mashg‘ulotlarda qo‘llash** – talabalar milliy mavzuda interaktiv topshiriqlarni bajaradilar.

3. **Loyihaviy ishlarda tatbiq etish** – talabalar Milliycontent.uz asosida video darslar, elektron albomlar, taqdimotlar yaratadilar.

4. **Baholash tizimiga kiritish** – platformadagi natijalar (test) reyting tizimiga ulanadi.

5. **Tadqiqot ishlarida foydalanish** – platforma raqamli metodik ma’lumotlar bazasi sifatida ishlatiladi.

Platformaning ustunliklari va istiqbollari.

Ustunliklar	Izoh
Milliy va zamonaviylik uygʻunligi	Milliy qadriyatlar raqamli formatda talabalarga yetkaziladi
Oʻqituvchi va talaba uchun qulay interfeys	Foydalanish oddiy, intuitiv dizayn asosida yaratilgan
Ochiq taʼlim muhiti	Resurslar bepul, 24/7 kirish imkoniyati mavjud
Integratsiya imkoniyati	Moodle, Google Classroom, Zoom kabi tizimlarga ulanadi
Tahliliy statistika	Talabalarning faolligi va natijalarini avtomatik tahlil qiladi

Istiqbolda platformani mobil ilova shaklida yaratish, xalqaro taʼlim tizimlariga integratsiya qilish, AI (sunʼiy intellekt) yordamida kontentni shaxsiylashtirish imkoniyatlari rejalashtirilgan.

Tavsiyalar:

1. Oʻqituvchilar uchun **Milliycontent.uz** boʻyicha maxsus malaka oshirish kurslari tashkil etish.
2. Platforma asosida fanlararo modullar ishlab chiqish (masalan, “Matematika va milliy sanʼat”).
3. Har bir taʼlim muassasasida Milliy kontent raqamli kutubxonasini shakllantirish.
4. Talabalarni oʻz raqamli milliy loyihalarini yaratishga ragʻbatlantirish.
5. Platformani xalqaro taʼlim tarmoqlari bilan bogʻlash (Coursera, Edmodo, Moodle).

Milliycontent.uz platformasi — milliy qadriyatlarni zamonaviy raqamli taʼlim jarayoniga integratsiya qilishning yangi bosqichini boshlab berdi. U pedagogik jarayonda milliylik va innovatsionlik uygʻunligini taʼminlab, talabalarning milliy kontent kompetensiyalarini shakllantirishda samarali vosita boʻlib xizmat qiladi. Natijada, taʼlim oluvchilar nafaqat raqamli dunyo bilan hamnafas boʻladi, balki oʻz milliy

madaniyati va qadriyatlarini global ta'lim makoniga raqamli ko'rinishda olib kiruvchi sub'ektlar sifatida shakllanadi.

7-§. TALABALARNING KASBIY FAOLIYATIDA PLATFORMALARDAN FOYDALANISH TAJRIBALARI

Raqamli texnologiyalar davrida pedagogika yo'nalishi talabalari uchun kasbiy faoliyatni samarali tashkil etish, ta'lim jarayonida raqamli platformalardan foydalanish malakasiga ega bo'lish dolzarb masalaga aylandi. Shu nuqtayi nazardan, **Milliycontent.uz** kabi milliy ta'limiy platformalardan foydalanish talabalarning metodik, ijodiy va axborot kompetensiyalarini shakllantirishda muhim ahamiyat kasb etadi. Bunday platformalar orqali talaba o'zining kelajakdagi o'qituvchilik faoliyatida raqamli muhitda ishlash, interaktiv darslarni yaratish, milliy qadriyatlarni ta'lim jarayoniga integratsiya qilish va o'quvchilarning shaxsiy rivojlanishini qo'llab-quvvatlash imkoniyatiga ega bo'ladi.

Talabalarning raqamli platformalardan foydalanish yo'nalishlari. Pedagogika yo'nalishida tahsil olayotgan talabalar *Milliycontent.uz*, *ZiyoNET*, *Edu.uz*, *Google Classroom*, *Quizizz*, *Kahoot* kabi ta'limiy platformalardan foydalanib, quyidagi faoliyat turlarini amalga oshiradilar:

15-jadval

Faoliyat turi	Qo'llaniladigan platforma	Kutiladigan natija
Elektron dars ishlanmasi yaratish	Milliycontent.uz, Google Docs	Talabalar milliy kontent asosida interaktiv dars ishlanmasi tayyorlaydi
Testlar yaratish va baholash	Quizizz, Kahoot	Talaba o'quvchilarning bilimini qiziqarli tarzda baholaydi
Darsni vizuallashtirish	Canva, PowerPoint	Talaba o'z darsini dizayn va grafik elementlar bilan boyitadi

Virtual dars tashkil etish	Zoom, Google Meet	Masofaviy ta'limni samarali o'tkazish ko'nikmasi shakllanadi
Milliy kontentdan foydalanish	Milliycontent.uz	Talaba milliy qadriyatlarga asoslangan ta'limiy materiallar bilan ishlaydi

Milliycontent.uz platformasidan foydalanish bosqichlari. Pedagogika yo'nalishi talabalari uchun **Milliycontent.uz** platformasi o'quv jarayonining ajralmas qismi sifatida xizmat qiladi. Talabalar bu platformadan nafaqat tayyor resurs sifatida, balki **metodik tajriba makoni** sifatida foydalanadilar. Quyida bu jarayonning asosiy bosqichlari keltirilgan:

16-jadval

Bosqich	Mazmuni	Natija
Tanishuv bosqichi	Talaba platformaning tuzilmasi, bo'limlari va imkoniyatlari bilan tanishadi	Platformani to'liq tushunish va foydalanuvchi sifatida ro'yxatdan o'tish
Resurslardan foydalanish	“Fanlar” bo'limidan dars ishlanmalari, interaktiv mashg'ulotlar va milliy o'yinlar bilan tanishish	Raqamli ta'limiy resurslardan samarali foydalanish
Mustaqil material yaratish	Talaba o'zining faniga oid milliy material asosida dars ishlanmasini tayyorlaydi	Amaliy-metodik ko'nikmalar rivojlanadi
Tajriba almashish	O'qituvchi va kursdoshlar bilan o'z darslarini tahlil qilish, fikr almashish	Kasbiy refleksiya va ijodiy yondashuv shakllanadi

Natijalarni baholash	Tayyorlangan resurslar ustozlar tomonidan tahlil qilinadi	Kasbiy baholash va o‘z-o‘zini rivojlantirish ko‘nikmasi hosil bo‘ladi
----------------------	---	---

Talabalarning platformadan foydalanishdagi amaliy tajribalari. Namangan davlat pedagogika instituti, Andijon davlat pedagogika instituti hamda Farg‘ona davlat universitetining “Boshlang‘ich ta’lim” yo‘nalishida o‘qiyotgan talabalar *Milliycontent.uz* platformasidan faol foydalanib kelmoqda.

Tajriba davomida talabalar:

- o‘z faniga oid milliy hikoyalar, ertaklar, o‘yinlar asosida dars ishlanmalari tayyorladilar;
- video darslar va interaktiv testlarni yaratdilar;
- darslarda AR (augmented reality) elementlarini sinovdan o‘tkazdilar;
- o‘z ishlarini platformaning “O‘qituvchilar uchun resurslar” bo‘limiga joylashtirdilar.

Quyidagi 17-jadvalda talabalar faoliyatining ba’zi misollari keltirilgan:

17-jadval

Talabalarning Milliycontent.uz platformasidan foydalanish tajribalari.

Talaba faoliyati	Platformadan foydalanish shakli	O‘quv natijasi
“Matematik o‘yinlar” mavzusida dars ishlanma tayyorlash	Milliycontent.uz – “Fanlar” bo‘limidagi o‘yinlar asosida	Talaba o‘quvchilarda mantiqiy fikrlashni rivojlantirishni o‘rganadi
Ona tili darsida milliy maqollarni qo‘llash	“O‘qituvchilar” bo‘limidagi maqol to‘plamidan foydalanish	Darslar milliy ruhda tashkil etiladi

Mustaqil loyiha yaratish	“Shaxsiy hisob” bo‘limida loyiha yuklash	Talaba o‘z ijodiy loyihasini raqamli muhitda taqdim etadi
Video dars tayyorlash	“Fanlar” bo‘limidagi namunaviy video darslardan foydalanish	Talaba zamonaviy texnologiyalarni darsga tatbiq etadi

Platformadan foydalanishning samaradorlik mezonlari. Talabalarning platformadan foydalanish samaradorligi quyidagi ko‘rsatkichlar orqali aniqlanadi:

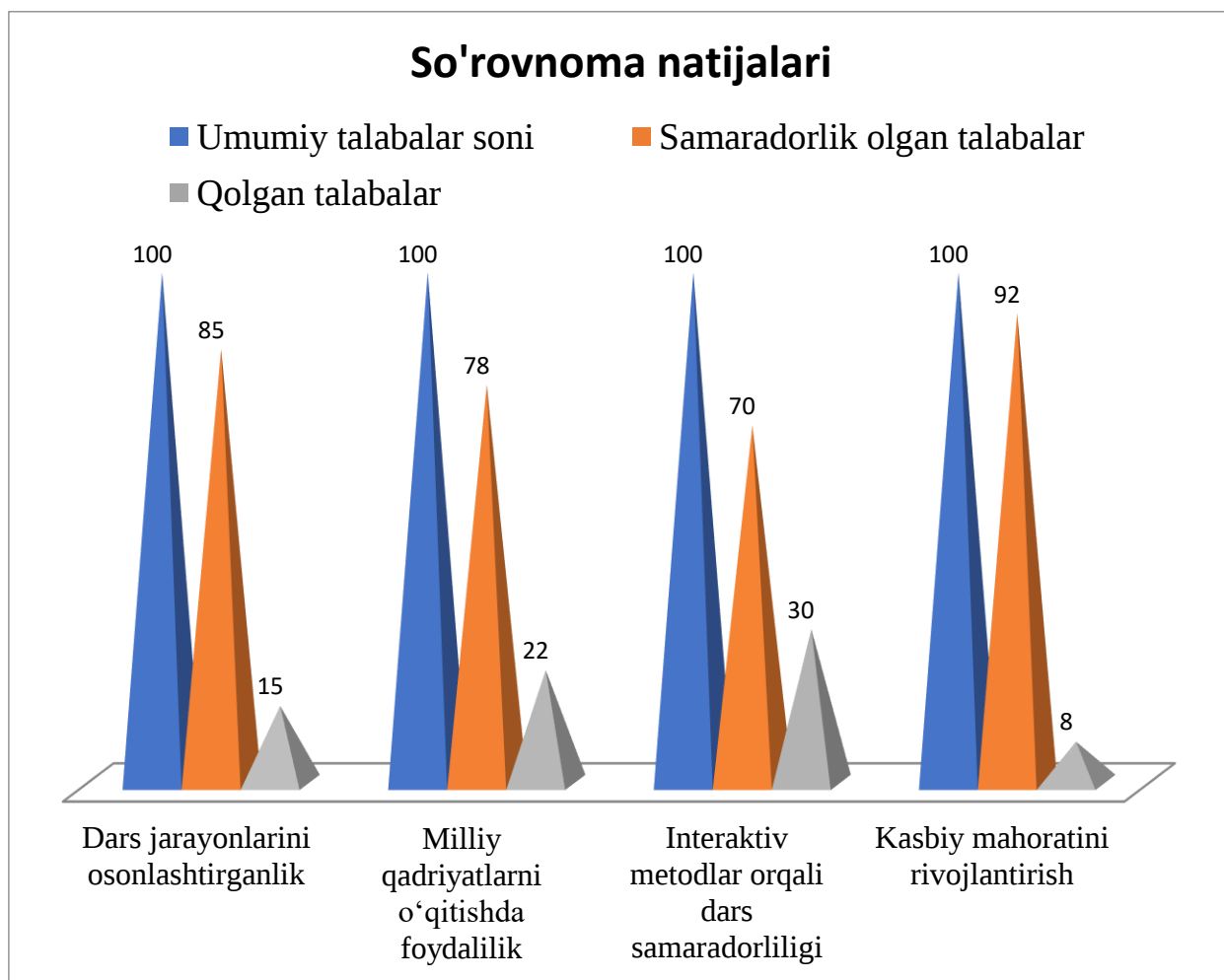
18-jadval

Ko‘rsatkich	Tavsif
Raqamli savodxonlik darajasi	Platformada mustaqil ishlash, material yuklash va tahrir qilish ko‘nikmalari
Ijodiy yondashuv	Darslarni milliy kontent asosida yangicha uslubda loyihalash qobiliyati
Amaliy qo‘llash	Tayyorlangan metodik materiallarni real dars jarayonida sinab ko‘rish
Hamkorlik va muloqot	Platformada fikr almashish, muhokama va tajriba almashish faoliyati
Refleksiv tahlil	Talaba o‘z faoliyatini tahlil qilib, kamchiliklarini aniqlay oladi

Talabalar fikrlari asosida olingan natijalar. So‘rovnoma natijalariga ko‘ra, *Milliycontent.uz* platformasidan foydalangan talabalar quyidagi ijobiy jihatlarni qayd etishgan:

- **85%** talabalar – platforma ularning dars tayyorlashini osonlashtirganini bildirgan;
- **78%** talabalar – milliy qadriyatlarni o‘qitishda foydali bo‘lganini aytgan;
- **70%** talabalar – interaktiv metodlar orqali dars samaradorligi oshganini ta’kidlagan;

➤ **92%** talabalar – bu platforma orqali o‘z kasbiy mahoratini rivojlantirish imkoniga ega bo‘lganini aytgan.

6-rasm

Talabalarning raqamli ta'limiy platformalardan, xususan **Milliycontent.uz** saytidan foydalanish tajribasi shuni ko'rsatadiki, ushbu raqamli resurs:

- ularning kasbiy kompetensiyalarini rivojlantiradi;
- metodik ijodkorlikni kuchaytiradi;
- milliy qadriyatlarni raqamli ta'lim bilan uyg'unlashtirish imkonini beradi;
- o'qituvchilik kasbiga zamonaviy, innovatsion yondashuvni shakllantiradi.

Natijada, bu platforma talabalarning raqamli muhitda ishlash, mustaqil o'rganish va milliy ruhda dars tashkil etish madaniyatini

rivojlantirishda ta'lim amaliyotining muhim tarkibiy qismi sifatida namoyon bo'lmoqda.

8-§. RAQAMLI TA'LIM TEXNOLOGIYALARIDAN SAMARALI FOYDALANISHNING DIDAKTIK SHARTLARI

Raqamli texnologiyalar XX asrning o'rtalaridan boshlab ta'lim sohasiga kirib kela boshladi. Birinchi hisoblash mashinalarining yaratilishi bu jarayonning boshlanish nuqtasi bo'ldi. Keyingi davrlarda ta'limni raqamlashtirishni bir necha bosqichlarga ajratish mumkin:

- 1960–1970-yillar – o'quv yurtlarida birinchi kompyuterlar paydo bo'ldi. Ular asosan ilmiy tadqiqotlar va universitetlarda matematik hisob-kitoblar uchun qo'llanilgan. Ushbu kompyuterlar katta hajmli va cheklangan imkoniyatlarga ega edi.

- 1980-yillar – shaxsiy kompyuterlarning keng tarqalishi ta'lim jarayoniga faol kirib keldi. Dastlab ular kompyuter fanlarini o'qitishda, keyinchalik esa o'quv dasturlari va trenajyorlar yaratishda qo'llanila boshlandi.

- 1990-yillar – internetning rivojlanishi natijasida ma'lumot almashish va o'quv materiallariga masofadan kirish imkoniyati paydo bo'ldi. Ta'lim muassasalari elektron kutubxonalar, onlayn kurslar va masofaviy o'qitish tizimlarini yo'lga qo'ya boshladi.

- 2000-yillar – multimedia texnologiyalari va interaktiv platformalar davri boshlandi. Video darsliklar, taqdimotlar va onlayn kurslar keng qo'llanildi. Bu bosqichda elektron ta'lim (e-learning) konsepsiyasi shakllandi.

- 2010-yillar – Coursera, Udemy kabi ommaviy ochiq onlayn kurslar (MOOCs) paydo bo'ldi. Ta'lim global miqyosda kengayib, har bir talaba va o'qituvchiga yangi imkoniyatlar yaratildi.

- 2020-yillar va undan keyin – sun'iy intellekt, virtual va kengaytirilgan haqiqat texnologiyalari ta'limga faol kirib keldi. Ta'limni boshqarish tizimlari (LMS) yordamida o'quv jarayoni har bir talabaning individual ehtiyojiga moslashtirilmoqda.

Zamonaviy raqamli formatlar

An'anaviy o'qitish usullari (ma'ruzalar, darsliklar, imtihonlar) asta-sekin raqamli formatlar bilan to'ldirildi. Ularga quyidagilar kiradi:

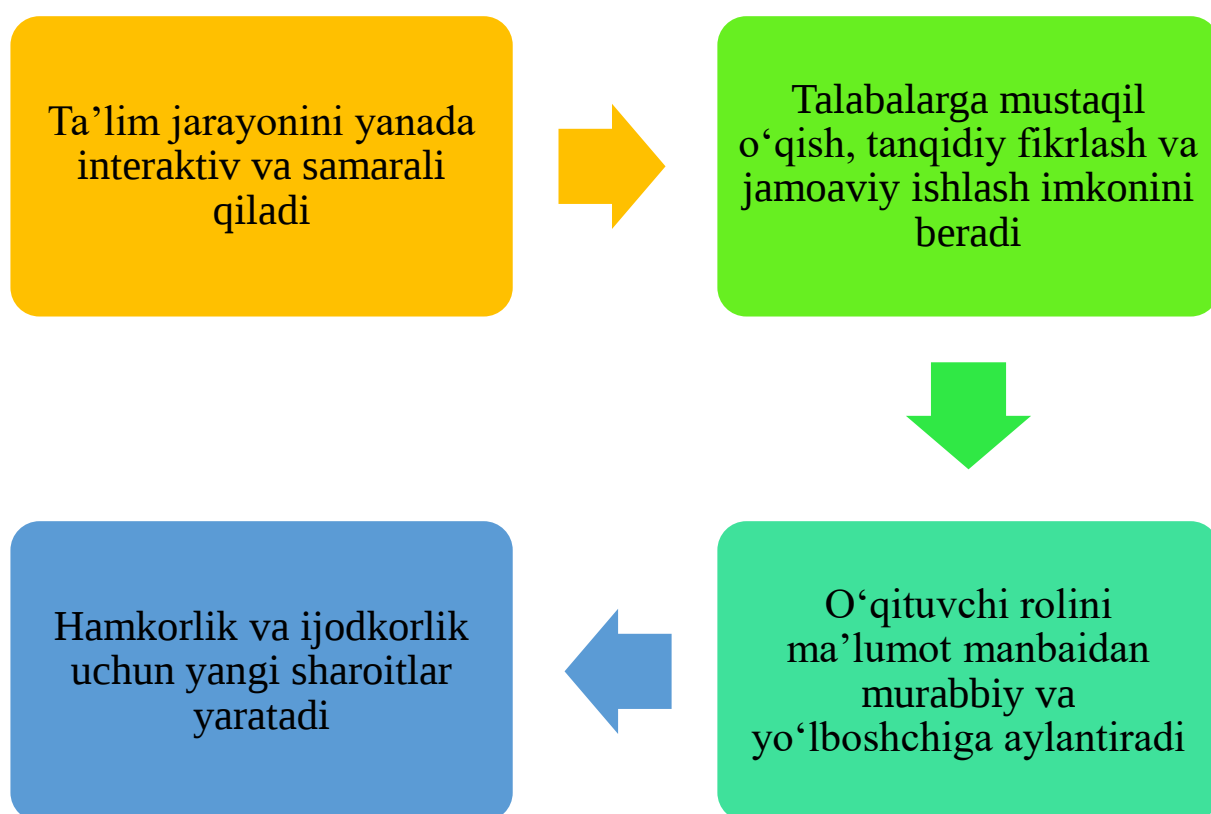
- Onlayn kurslar va masofaviy ta'lim;
- Video darsliklar, simulyatsiyalar va o'yin texnologiyalari;

- Avtomatlashtirilgan test va baholash tizimlari;
- Mobil ta'lim dasturlari.

Bular ta'limni yanada shaxsiylashtirilgan, moslashuvchan va qulay shaklga keltirdi.

Raqamli ta'lim vositalari

- Zoom, Microsoft Teams, Moodle – onlayn darslar, videokonferensiyalar, topshiriqlar va baholash jarayonida qo'llaniladi.
- Google Classroom – topshiriqlarni yaratish, yuborish va nazorat qilish imkonini beradi.
- Canva, Edpuzzle – vizual qo'llanmalar va interaktiv video darsliklar yaratishga xizmat qiladi.
- Knewton, DreamBox – moslashuvchan ta'lim platformalari bo'lib, talabalarning bilim darajasiga qarab topshiriqlarni moslashtiradi.
- Grammarly, Turnitin – grammatik tahlil va matnlarning plagiat nazoratida yordam beradi.
- Siri, Alexa – virtual yordamchi sifatida qo'llaniladi.

7-rasm. Raqamli ta'limning afzalliklari

Shu bilan birga, raqamlashtirish bir qator muammolarni ham keltirib chiqarmoqda:

1. Raqamli tengsizlik – barcha hududlarda ham internet va texnik vositalardan teng foydalanish imkoniyati mavjud emas;
2. Psixologik yuklama – doimiy ekran oldida bo'lish talabalarda charchoq va motivatsiya pasayishiga olib kelishi mumkin;
3. Jonli muloqot yetishmasligi – ortiqcha onlayn ta'lim shaxslararo ko'nikmalar va ijtimoiy aloqalarni susaytiradi;
4. Kiberxavfsizlik muammolari – ta'lim tizimlaridagi shaxsiy ma'lumotlarning xavfsizligi ta'minlanmasa, kiberhujumlar xavfi ortadi.

Raqamli ta'limni faol joriy etish 20-asr oxiri va 21-asr boshlarida Internet va raqamli texnologiyalarning rivojlanishi bilan boshlandi. Biroq, 2020 yilda boshlangan COVID-19 pandemiyasi bu jarayonning muhim katalizatori bo'lib, butun dunyo bo'ylab ta'lim muassasalarini zudlik bilan masofaviy ta'limga o'tishga va raqamli platformalar hamda resurslardan keng foydalanishga majbur qildi.

Raqamli ta'lim bir necha sabablarga ko'ra zarur:

- Ta'lim sifatini oshirish – interaktiv va multimedia materiallaridan foydalanish o'quv jarayonini qiziqarli va samarali qiladi;
- Shaxsiy ehtiyojlarga moslashish – raqamli vositalar har bir o'quvchining individual xususiyatlariga moslashtirilgan o'qitish imkonini beradi;
- Raqamli dunyoga tayyorgarlik – bugungi o'quvchilar kelajakda raqamli jamiyatda muvaffaqiyatli integratsiyalashishi uchun texnologik ko'nikmalarga ega bo'lishi kerak;
- Ta'lim imkoniyatlarini kengaytirish – raqamli ta'lim global resurslardan foydalanishga imkon yaratib, geografik cheklolarni bartaraf etadi.

Shu bois raqamli ta'lim ta'lim tizimini rivojlantirishda, uning samaradorligi, mavjudligi va zamonaviy jamiyat talablariga mosligini ta'minlashda muhim qadamdir.

Raqamli ta'limning didaktik tamoyillari

1. Talabalarning faolligi va mustaqilligi. O'quvchilar materialni mustaqil o'zlashtirishi, topshiriqlarni mustaqil bajarishi zarur. Bu

yondashuv bilimlarni chuqurroq o'zlashtirishga va tanqidiy fikrlashni rivojlantirishga yordam beradi.

Misollar: interaktiv platformalarda mustaqil o'rganish, loyiha topshiriqlari, onlayn forumlardagi munozaralar (Stepik, Codecademy va boshqalar).

2. Vizualizatsiya. O'quv materiallari vizual va tushunarli shaklda taqdim etilishi kerak. Bu ma'lumotni yaxshiroq tushunish va yodda saqlashga yordam beradi.

Misollar: video darsliklar, infografika, animatsiyalar, interaktiv taqdimotlar (OpenEdu, Stepik, S8Capital va boshqalar).

3. Aniqlik. Materiallar oddiy, tushunarli va aniq ifodalangan bo'lishi kerak. Bu o'quvchilarning mavzuni tezroq va samarali o'zlashtirishini ta'minlaydi.

Misollar: sodda tilda yozilgan matnlar, ko'rgazmali kurs elementlari (masalan, SIKE kompaniyasining o'quv kurslari).

4. Qulaylik va maqsadga muvofiqlik. O'quv materiallari turli tayyorgarlik darajasiga ega talabalar uchun mos bo'lishi lozim. Bu orqada qolishning oldini olib, o'quvchilarning qiziqishini saqlaydi.

Misollar: turli murakkablikdagi topshiriqlar, qo'shimcha resurslar bilan ta'minlash.

5. Tizimlilik va izchillik. Ta'lim bosqichma-bosqich va mantiqan izchil bo'lishi kerak. Bu o'quvchilarning bilimlarni tartibli ravishda o'zlashtirishiga yordam beradi. *Misollar:* modulli o'qitish, aniq dastur asosida o'qitish (masalan, SIKE kurslaridagi modulli o'qitish).

6. Ilmiylik. O'quv materiallari ilmiy asoslangan va yangilanib boruvchi bilimlarga tayanishi kerak.

Misollar: ilmiy tadqiqotlarga asoslangan kurslar, mutaxassislar ishtirokida yaratilgan materiallar, simulyatorlar (masalan, SIKE kompaniyasining prokat tegirmoni simulyatori).

7. Motivatsiya. O'quv jarayoni o'quvchilarni rag'batlantirishi, ularning qiziqishini oshirishi lozim. *Misollar:* gamifikatsiya elementlari, ball va reyting tizimi, yutuqlarni qayd etish (SIKE simulyatorlari misolida).

Raqamli ta'limning mazmuni va tamoyillari o'quv jarayonini interaktiv, samarali va shaxsga yo'naltirilgan qilishga qaratilgan. U nafaqat bilim berish, balki o'quvchilarning mustaqil fikrlash, ijodkorlik va motivatsiyasini rivojlantirishga xizmat qiladi.

9-§. O‘QITUVCHILARNING KASBIY-IJODIY KOMPETENSIYALARINI RIVOJLANTIRISH TEXNOLOGIYALARI

Zamonaviy hayot tezkor rivojlanish, yuqori mobillik va yosh avlod uchun keng imkoniyatlar bilan ajralib turadi. Maktabni bitirgan har bir o‘quvchi o‘z-o‘zini rivojlantirish va takomillashtirish qobiliyatiga ega bo‘lishi zarur. Buning uchun esa ma’lum faoliyat usullarini bilish, o‘qituvchilar tomonidan o‘zini o‘rganishga yo‘naltirilishi muhimdir.

Bugungi kunda insondan yuqori sifatli ta’lim, xushmuomalalik, fidoyilik, ijodkorlik hamda axborot oqimida samarali harakatlana olish talab qilinadi. Shu bois maktablarda ta’lim jarayoni o‘quvchilarni hayotga tayyorlashga qaratilmoqda va bilim komponenti asta-sekin rivojlantiruvchi tarkibiy qismga o‘rin bermoqda.

Ta’lim tizimida Federal davlat ta’lim standarti (FGOS) mustahkam o‘rnashib, maktab faoliyatida qator yangiliklarni belgilab berdi. Eng muhim muammolardan biri – bu yangi standart bo‘yicha ishlashga tayyor kadrlarni ta’minlashdir. O‘qituvchilardan FGOS konsepsiyasini qabul qilish, o‘z ish uslubini o‘zgartirish, asosiy hujjatlarni chuqur bilish talab etiladi.

Professional standartlarga ko‘ra, o‘qituvchi:

- zarur kasbiy bilim va malakaga ega bo‘lishi,
- innovatsion faoliyat yuritishi,
- metodik madaniyatni egallashi,
- uzluksiz ta’lim olishga tayyor bo‘lishi kerak.

Shu sifatlar o‘qituvchining kasbiy kompetentsiyasini belgilaydi.

Kasbiy kompetentsiya – bu pedagogik muammolarni samarali hal etishga xizmat qiluvchi bilim, ko‘nikma va malakalarning, shuningdek shaxsiy tajriba va qadriyatlarning majmuidir. Malakali o‘qituvchi ta’lim-tarbiya jarayonida yuqori natijalarga erishadi.

Kasbiy kompetentsiyani rivojlantirish:

- ijodiy individual rivojlanish,
- yangiliklarga moslashish,
- pedagogik muhitdagi o‘zgarishlarga moslashuv,
- shaxsiy va kasbiy o‘sishni ta’minlash bilan bog‘liq jarayondir.

Zamonaviy ta’limning asosiy maqsadi – shaxs, jamiyat va davlatning ehtiyojlariga javob beradigan, har tomonlama rivojlangan, mustaqil fikrlay oladigan, mehnat faoliyatiga tayyor, o‘zini tarbiyalash va takomillashtirishga qodir fuqaroni tarbiyalashdir.

O‘qituvchining asosiy kompetentsiyalari

1. Kommunikativ kompetentsiya. Bu kompetentsiya o'qituvchining samarali muloqot o'rnatish va boshqarish qobiliyatini anglatadi. U nafaqat "o'qituvchi–o'quvchi" o'rtasidagi aloqani, balki "o'quvchi–o'quvchi" va "o'qituvchi–ota-ona" munosabatlarini ham qamrab oladi. Kommunikativ kompetentsiyaga ega bo'lgan pedagog:

- o'quvchilarning yosh va psixologik xususiyatlarini hisobga olgan holda muloqot qiladi;
- murakkab bilimlarni sodda va tushunarli qilib tushuntira oladi;
- nizoli vaziyatlarda murosaga kela oladi;
- jamoada ijobiy psixologik muhit yaratadi.

Natijada, dars samaradorligi oshadi, o'quvchilar o'zini erkin his qiladi va o'qishga qiziqishi ortadi.

2. Tadqiqot va innovatsion kompetentsiya. Zamonaviy o'qituvchidan ta'lim jarayonini nafaqat o'tkazish, balki uni ilmiy asosda rejalashtirish, yangiliklarni joriy etish va tahlil qilish talab qilinadi. Tadqiqot va innovatsion kompetentsiyaga ega bo'lgan pedagog:

- yangi ta'lim texnologiyalarini o'rganadi va sinfda qo'llaydi;
- dars samaradorligini oshirish uchun tajriba o'tkazadi;
- o'quvchilar bilimni baholashning zamonaviy usullaridan foydalanadi;
- innovatsion yondashuvlarni tahlil qiladi va ulardan samarali foydalanadi.

Bu kompetentsiya o'qituvchining faqat tayyor metodikaga tayanib qolmasdan, balki ijodkor va izlanuvchan bo'lishini ta'minlaydi.

3. Tajriba almashish kompetentsiyasi. O'qituvchining yillik mehnati davomida yig'ilgan bilim, ko'nikma va uslublarni boshqalar bilan bo'lishish – bu ham kasbiy rivojlanishning muhim qismidir. Tajriba almashish kompetentsiyasiga ega pedagog:

- o'zining samarali metodlarini maqola, qo'llanma va taqdimotlarda taqdim etadi;
- ilmiy-amaliy konferensiya, seminar va mahorat darslarida faol qatnashadi;
- boshqa o'qituvchilarning tajribasini o'rganib, o'z faoliyatiga tatbiq qiladi.

Natijada, pedagog o'z tajribasini kengaytiradi, kasbiy hamjamiyatda hurmat qozonadi va ta'lim jarayonini zamon talablari asosida rivojlantirishga hissa qo'shadi.

4. Akmeologik kompetentsiya. Bu kompetentsiya o'qituvchining o'z kasbiy va shaxsiy sifatlarini doimiy ravishda takomillashtirish qobiliyatini bildiradi. Akmeologik kompetentsiyaga ega pedagog:

- kasbiy maqsadlarini belgilaydi va unga erishish strategiyalarini ishlab chiqadi;
- yangi bilimlarni muntazam egallaydi, malaka oshirish kurslarida qatnashadi;
- o'z faoliyatini tahlil qilib, kamchiliklarini bartaraf etishga intiladi;
- ijodkorlik va o'zini rivojlantirishga moyillikni doimiy ravishda saqlab qoladi.

Bu kompetentsiya o'qituvchini hayot davomida o'qishga, yangiliklarni qabul qilishga va o'zini yangilashga yo'naltiradi.

O'qituvchining kasbiy mahoratini rivojlantirish yo'llari

1. Malaka oshirish tizimida ishtirok etish. O'qituvchining zamonaviy bilim va ko'nikmalarga ega bo'lishida muntazam malaka oshirish kurslari muhim o'rin tutadi. Bunday kurslar orqali:

- yangi pedagogik texnologiyalar bilan tanishish,
- ta'lim metodikasidagi yangiliklarni o'zlashtirish,
- davlat ta'lim standartlari bo'yicha yangiliklardan boxabar bo'lish imkoniyati yaratiladi.

Malaka oshirish tizimi o'qituvchining doimiy ravishda yangilanishini ta'minlaydi.

2. O'z-o'zini tarbiyalash. Kasbiy o'sishda o'qituvchining shaxsiy intilishi juda muhim. O'z-o'zini tarbiyalash jarayonida:

- maxsus adabiyotlar va ilmiy manbalarni mustaqil o'qish,
 - ilg'or o'qituvchilarning tajribasini o'rganish,
 - shaxsiy kamchiliklarni bartaraf etishga intilish amalga oshiriladi.
- Bunday faoliyat o'qituvchining ichki motivatsiyasini oshiradi va mustaqil o'sishini ta'minlaydi.

3. Uslubiy birlashmalar, seminarlar va konferensiyalarda qatnashish. Pedagogik jamoalarda faol ishtirok etish tajriba almashishning samarali vositasidir. Uslubiy birlashmalar orqali o'qituvchilar:

- dolzarb pedagogik muammolarni birgalikda muhokama qiladilar,
- yangi metodik tavsiyalar ishlab chiqadilar,
- o'zaro tajriba almashadilar.

Seminar va konferensiyalarda ishtirok etish esa nafaqat bilimni kengaytiradi, balki professional aloqalar doirasini ham kengaytiradi.

4. Zamonaviy pedagogik va axborot texnologiyalarini o'zlashtirish. Bugungi ta'lim jarayonida AKT (axborot-kommunikatsiya texnologiyalari)ni bilish va qo'llay olish juda zarur. O'qituvchi:

➤ multimediali taqdimotlar, onlayn dars platformalari, virtual laboratoriyalar bilan ishlashi,

➤ masofaviy ta'lim vositalarini qo'llashi,

➤ ta'lim jarayonini interaktiv va samarali tashkil etishi lozim.

Bu o'qituvchining raqamli savodxonligini oshiradi va darslarni qiziqarli qiladi.

5. Tanlovlar va ilmiy tadqiqotlarda qatnashish. O'qituvchilarning turli kasbiy tanlovlar, grant loyihalari va ilmiy tadqiqotlarda ishtiroki:

➤ ularning ijodkorlik va izlanuvchanlik sifatlarini rivojlantiradi,

➤ yangi pedagogik yondashuvlarni yaratishga undaydi,

➤ o'zining kasbiy mahoratini ommaga namoyish etish imkonini beradi.

Bu esa o'qituvchining o'z kasbiy obro'sini oshirishiga xizmat qiladi.

6. Pedagogik tajribani umumlashtirish va nashr qilish. O'qituvchi o'z faoliyatida erishgan yutuq va tajribalarini tizimlashtirishi, ilmiy-uslubiy maqolalar, qo'llanmalar, dars ishlanmalari shaklida nashr etishi lozim. Bu orqali:

➤ boshqa o'qituvchilar uchun foydali metodik tavsiyalar yaratiladi,

➤ pedagogik hamjamiyatda fikr almashish jarayoni kuchayadi,

➤ o'qituvchining shaxsiy ilmiy-uslubiy salohiyati oshadi.

O'qituvchining kasbiy mahoratini rivojlantirish yo'llari

Yo'l	Mazmuni	Natijasi
Malaka oshirish tizimida ishtirok etish	Malaka oshirish kurslari, maxsus treninglar va qayta tayyorlash dasturlarida qatnashish.	O'qituvchi yangi pedagogik texnologiyalarni o'zlashtiradi, bilimini yangilab boradi.
O'z-o'zini tarbiyalash	Maxsus adabiyotlarni o'qish, ilg'or tajribalarni o'rganish, shaxsiy o'sishga intilish.	Mustaqil fikrlovchi, izlanuvchan va doimiy o'z ustida ishlovchi pedagog shakllanadi.
Uslubiy birlashmalar, seminarlar va konferensiyalarda qatnashish	Pedagogik muammolarni muhokama qilish, tajriba almashish, yangi metodikalarni o'rganish.	Professional hamkorlik kuchayadi, o'qituvchi yangi g'oya va yondashuvlarga ega bo'ladi.
Zamonaviy pedagogik va axborot texnologiyalarini o'zlashtirish	AKT, onlayn platformalar, virtual laboratoriyalar, interaktiv usullarni qo'llash.	Dars samaradorligi ortadi, ta'lim jarayoni zamonaviy va qiziqarli bo'ladi.
Tanlovlar va ilmiy tadqiqotlarda qatnashish	Kasbiy tanlovlar, grant loyihalari, ilmiy maqolalar va tadqiqot ishlarida ishtirok etish.	O'qituvchining ijodkorligi va izlanuvchanligi ortadi, kasbiy obro'si oshadi.
Pedagogik tajribani umumlashtirish va nashr qilish	Maqolalar, qo'llanmalar, dars ishlanmalari va metodik tavsiyalar tayyorlash.	Pedagogik tajriba keng tarqaladi, o'qituvchining ilmiy-uslubiy salohiyati yuksaladi.

Kasbiy o'sish samarali bo'lishi uchun o'qituvchi o'zida malaka oshirish zaruratini chuqur his etishi va shunga mos ravishda motivatsiya shakllantirishi lozim.

Kasbiy kompetentsiyani rivojlantirish tsiklik jarayoni

1. Introspektsiya va ehtiyojni anglash. O'qituvchi avvalo o'z faoliyatini tahlil qiladi, kuchli va zaif tomonlarini aniqlaydi. Kasbiy faoliyatda qaysi sohalarda kamchiliklar borligi, qanday ko'nikma va bilimlarga ehtiyoj sezilayotgani belgilanadi. Masalan, o'quvchilarda motivatsiya uyg'otishdagi qiyinchilik yoki axborot texnologiyalaridan samarali foydalanishdagi bo'shliqlar aniqlanishi mumkin. Bu bosqich – o'z-o'zini tanish va rivojlanishga ehtiyojni chuqur anglash jarayonidir.

2. O'z-o'zini rivojlantirishni rejalashtirish. Belgilangan ehtiyojlardan kelib chiqib, aniq reja tuziladi. Bu rejada qaysi kurslarda qatnashish, qanday ilmiy manbalarni o'qish, qaysi ko'nikmalarni rivojlantirish kerakligi belgilanadi. Masalan, o'qituvchi interaktiv metodlarni chuqur o'rganish yoki zamonaviy pedagogik texnologiyalarni qo'llashni maqsad qilib olishi mumkin. Rejalashtirish bosqichi kasbiy o'sishni maqsadli va tizimli qilishga xizmat qiladi.

3. O'z faoliyatini tahlil qilish va tuzatish. Amalga oshirilgan faoliyat muntazam tahlil qilinadi. O'qituvchi o'z tajribasini baholab, qanday yutuqlarga erishganini va qayerda xatolar yoki kamchiliklar qolganini aniqlaydi. Shu asosda yangi yondashuvlar qo'llaniladi, metodlar takomillashtiriladi, zarur bo'lsa, o'quvchilardan yoki hamkasblardan fikr-mulohaza olinadi. Bu bosqichda kasbiy rivojlanish jarayoni qayta ko'rib chiqilib, keyingi faoliyatga yo'naltiriladi.

Bu jarayon doimiy takrorlanib, yangi sifat bosqichlariga olib chiqadi. Natijada o'qituvchi nafaqat ta'lim jarayonini boshqaruvchi, balki tadqiqotchi, maslahatchi, tashkilotchi va jamiyat faol a'zosi sifatida ham o'zini namoyon qiladi.

AMALIY TAVSIYALAR VA METODIK KO'RSATMALAR

Bugungi ta'lim jarayoni o'qituvchidan nafaqat bilim berish, balki o'quvchilarning ijodiy, mantiqiy va milliy qadriyatlarga asoslangan fikrlashini shakllantirishni talab etadi. Shu bois ta'limni raqamli resurslar bilan boyitish, zamonaviy o'qitish metodlari va **Milliycontent.uz** kabi milliy platformalardan foydalanish muhim ahamiyat kasb etadi. Ushbu bo'limda o'qituvchilar, metodistlar va talabalar uchun amaliy tavsiyalar hamda metodik ko'rsatmalar tizimli ravishda ishlab chiqilgan. Ular ta'lim jarayonini milliy kontent asosida interfaol, samarali va innovatsion tarzda tashkil etishga xizmat qiladi.

Milliy kontent asosida darslarni loyihalash bo'yicha tavsiyalar.

1. Dars maqsadini milliy qadriyatlarga yo'naltirish. Har bir dars rejasida o'quvchilarda vatanparvarlik, milliy g'urur, madaniy qadriyatlarga hurmat kabi g'oyalarni aks ettirish.

2. O'quv materiallariga milliy misollarni qo'shish. Masalan, matematika darslarida xalq o'yinlari yoki milliy birliklar asosidagi misollarni ishlatish.

3. Milliycontent.uz platformasidan foydalanish. Dars uchun tayyor namunaviy ishlanmalarni tanlang yoki ularni o'zingizning o'quv dasturingizga moslashtirish.

4. Fanlararo integratsiyani ta'minlash. Ona tili, texnologiya va tarix fanlarini birlashtirib, o'quvchida kompleks tushuncha hosil qilish.

5. Interfaol usullardan foydalanish. "Aqliy hujum", "Rol o'ynash", "Zanjirli fikr" metodlari o'quvchilarni faol ishtirokchi sifatida shakllantiradi.

Milliy kontent asosida dars loyihalash tamoyillari

Tamoyil	Metodik yo‘nalish	Natija
Shaxsga yo‘naltirilganlik	O‘quvchi ehtiyoji va qiziqishidan kelib chiqish	Dars mazmuni individual xarakterga ega bo‘ladi
Milliylik va madaniy uyg‘unlik	Milliy ertak, maqol, topishmoqlardan foydalanish	O‘quvchi milliy qadriyatlarni o‘zlashtiradi
Integratsiyalashganlik	Fanlararo aloqadorlikni ta‘minlash	Bilimlar tizimlashtiriladi
Innovatsionlik	Raqamli resurs va platformalardan foydalanish	Dars interaktiv va zamonaviy bo‘ladi

Raqamli texnologiyalar va platformalardan samarali foydalanish bo‘yicha tavsiyalar

1. **Milliycontent.uz platformasida shaxsiy kabinet ochish.** O‘z fani bo‘yicha metodik ishlanmalar, testlar va video darslarni joylashtirish.
2. **Dars jarayonida onlayn vositalarni uyg‘unlashtirish.** Masalan, *Quizizz, Kahoot, Padlet, Canva* kabi platformalardan foydalanish o‘quvchilarni qiziqtiradi.
3. **Virtual sinf muhitini yaratish.** *Google Classroom* yoki *Moodle* orqali darslarni raqamli shaklda tashkil etish.
4. **Refleksiya uchun blog yoki forum ochish.** O‘quvchilar o‘z fikrlarini yozma ravishda ifoda etishlari ijodiy yondashuvni kuchaytiradi.
5. **Raqamli baholash tizimini joriy etish.** Avtomatik testlar, elektron portfoliolar orqali o‘quvchilarning rivojlanish dinamikasini kuzatish.

O'qituvchi va talaba uchun metodik ko'rsatmalar

O'qituvchilar uchun:

- Har bir dars rejasiga “Milliy qadriyat asosida yondashuv” bo'limini kiritish tavsiya etiladi.
- Dars jarayonida milliy ta'limiy o'yinlar, tarixiy shaxslar misollari va xalq og'zaki ijodi namunalaridan foydalaning.
- Har oyda kamida bitta raqamli dars ishlanmasini tayyorlab, *Milliycontent.uz* saytiga joylashtiring.
- O'quvchilarga mustaqil loyiha yoki mini-tadqiqot topshiriqlarini bering (masalan: “O'z mahallamdagi qadriyatlar”, “Ota-bobolarimizning ilmga munosabati”).
- O'qituvchilar o'rtasida tajriba almashuv seminarlarini tashkil etish zarur.

Talabalar uchun:

- Har bir o'quv amaliyoti davrida kamida bitta milliy mazmundagi interfaol dars ishlab chiqing.
- *Milliycontent.uz* platformasida mavjud bo'lgan materiallarni tahlil qilib, ularning metodik jihatlarini o'rganing.
- Darsda audio, video, vizual materiallardan foydalanib, o'quvchilarda emotsional qiziqish uyg'oting.
- O'quvchilarning fikrlash faoliyatini rag'batlantiruvchi savol-topshiriqlar tizimini yarating.
- Raqamli vositalarni tanlashda yosh xususiyatlarini inobatga oling (boshlang'ich sinf o'quvchilari uchun oson interfeysli dasturlarni tanlash).

Talabalarning mustaqil ta'lim faoliyatini tashkil etish bo'yicha tavsiyalar

21-jadval

Yo'nalish	Amaliy harakat	Kutiladigan natija
Mustaqil o'rganish	Milliycontent.uz orqali mavzularni chuqur o'rganish	Talaba bilimni mustahkam egallaydi

Yaratish faoliyati	O‘zining dars ishlanmasi va loyihasini platformaga joylashtirish	Amaliy-metodik tajriba ortadi
Tahlil qilish	Mavjud resurslarni tahlil qilib, afzallik va kamchiliklarini aniqlash	Tanqidiy fikrlash rivojlanadi
Hamkorlik	Kursdoshlar bilan loyiha asosida ishlash	Kommunikativ va ijtimoiy kompetensiya shakllanadi

Metodik ko‘rsatmalarni amaliyotda tatbiq etish shakllari

1. **Model darslar tashkil etish.** Talabalar o‘z ishlanmalari asosida sinov darslari o‘tkazadi va o‘qituvchi tomonidan tahlil qilinadi.

2. **Portfoliolarni yuritish.** Talabalarning barcha dars ishlanmalari, loyiha ishlari va videodarslari yagona elektron portfolio ko‘rinishida saqlanadi.

3. **Metodik seminarlar.** Har semestrda talabalarning raqamli dars ishlanmalari asosida ochiq seminar o‘tkaziladi.

4. **Tahlil va refleksiya sessiyalari.** O‘qituvchi va talabalar darsdan so‘ng o‘z faoliyatini baholab, kelgusi bosqichlar uchun xulosalar chiqaradi.

Yakuniy tavsiyalar

- Milliy qadriyat va raqamli texnologiya uyg‘unligi ta’lim sifatini oshiradi.
- Har bir pedagog milliy kontent asosidagi metodik yondashuvni o‘z amaliyotiga tatbiq etishi zarur.
- Raqamli platformalardan foydalanish jarayonida axborot xavfsizligi, mualliflik huquqi va pedagogik etika qoidalariga rioya etilishi shart.
- Ta’lim jarayonini innovatsion yondashuvlar bilan boyitish – yangi avlod o‘qituvchisini tayyorlashning asosiy mezonidir.

XULOSA

Xulosa sifatida shuni aytish mumkinki, bugungi raqamli transformatsiya jarayonida ta'lim tizimini modernizatsiya qilish, o'qituvchilar va talabalarni zamonaviy axborot-kommunikatsiya texnologiyalaridan samarali foydalanishga o'rgatish dolzarb vazifalardan biridir. Ayniqsa, ta'lim jarayonini milliy kontent asosida tashkil etish, raqamli texnologiyalar yordamida milliy qadriyatlar, an'analar va ma'naviy merosni yosh avlod ongiga singdirish zamonaviy pedagogik yondashuvlarning muhim yo'nalishiga aylandi. Ushbu uslubiy qo'llanmada raqamli texnologiyalar imkoniyatidan foydalangan holda talabalarda milliy kontent kompetensiyalarini shakllantirishning nazariy, metodik va amaliy asoslari tizimli yoritildi. Qayta ko'rib chiqilgan yondashuvlar asosida quyidagi asosiy xulosalarga kelindi:

Raqamli texnologiyalar ta'lim jarayonini individuallashtirish, moslashuvchan va interfaol shaklda tashkil etish imkonini beradi. Ular yordamida talabalarning bilim olish faoliyati shaxsiylashtiriladi, o'quv motivatsiyasi ortadi hamda o'z-o'zini rivojlantirish uchun sharoit yaratiladi.

Milliy kontent asosida o'qitish ta'lim jarayoniga ma'naviylik, madaniyat va milliy qadriyatlar ruhini olib kiradi. Bu esa talabalarda milliy o'zlikni anglash, madaniy merosga hurmat va vatanparvarlik tuyg'ularini shakllantiradi.

Raqamli ta'lim platformalari (xususan, *Milliycontent.uz*) pedagogik jarayonda milliy mazmundagi elektron dars ishlanmalari, videoresurslar, testlar, interfaol mashg'ulotlarni integratsiya qilish imkonini beradi. Bu orqali o'qituvchi va talaba o'rtasida samarali axborot almashinuvi ta'minlanadi.

Talabalarning milliy kontent kompetensiyalari quyidagi komponentlar orqali shakllanadi:

- **bilim komponenti** – milliy madaniyat, tarix va qadriyatlar to'g'risidagi bilimlar tizimi;
- **ko'nikma komponenti** – raqamli resurslar asosida milliy materiallarni tahlil qilish, yaratish va taqdim etish qobiliyati;
- **shaxsiy-axloqiy komponent** – milliy o'zlik, fuqarolik mas'uliyati, ijtimoiy faollik va ijodkorlikni o'z ichiga oladi.

Metodik yondashuvlar (shaxsga yoʻnaltirilgan, faoliyatga asoslangan, kompetensiyaviy, innovatsion, integrativ, refleksiv va hamkorlikka asoslangan) orqali talabalarning kasbiy tayyorgarligi va ijodiy fikrlash salohiyati samarali rivojlanadi.

Amaliy mashgʻulotlarda raqamli texnologiyalar asosida tayyorlangan modullar, simulyatsiyalar, elektron dars ishlanmalari va interfaol topshiriqlardan foydalanish talabalarning amaliy-metodik malakasini mustahkamlaydi.

Milliycontent.uz platformasining taʼlimiy imkoniyatlaridan foydalanish orqali oʻqituvchilar va talabalar oʻz ijodiy ishlanmalarini milliy miqyosda targʻib qilish, tajriba almashish va oʻzaro oʻrganish imkoniyatiga ega boʻladilar.

Umuman olganda, raqamli texnologiyalar yordamida milliy kontent kompetensiyalarini shakllantirish:

- taʼlimni **innovatsion, milliy ruhda** va **shaxsga yoʻnaltirilgan** tarzda tashkil etish imkonini beradi;
- oʻqituvchining metodik salohiyatini oshiradi;
- talabalarni mustaqil, ijodkor, milliy qadriyatlarga sodiq va raqamli fikrlashga ega shaxs sifatida tayyorlaydi.

Shunday qilib, raqamli texnologiyalarni milliy kontent bilan uygʻunlashtirish — zamonaviy pedagogik tizimni takomillashtirishning, milliy taʼlim modelini barqaror rivojlantirishning va yosh avlodni milliy gʻoya asosida tarbiyalashning asosiy omilidir. Shuningdek, taʼlimda raqamli transformatsiyani jadallashtirish, zamonaviy taʼlim texnologiyalarini samarali tatbiq etish va yoshlarni kelajak kasblariga tayyorlashda muhim ahamiyat kasb etadi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR

1. Mirziyoyev Sh. M. Yangi O‘zbekiston strategiyasi. – Toshkent: “O‘zbekiston”, 2021. – 464 bet.
2. Mirziyoyev Sh. M. Tanqidiy tahlil, qat’iy tartib-intizom va shaxsiy javobgarlik – har bir rahbar faoliyatining kundalik qoidasi bo‘lishi kerak. – Toshkent: “O‘zbekiston”, 2017. – 104 bet.
3. Pirniyazov, A. A. “The Use of Artificial Intelligence by Students in the Learning Process in the Context of Uzbekistan: Opportunity or Risk?” International Journal of Inventive Engineering and Sciences (IJIES), Vol. 12, Issue 8, 2025, bet 15–25. ijies.org
4. Urinboevich, T. F. “ARTIFICIAL INTELLIGENCE IN EDUCATION.” Scientific-JL, 2025, bet 1–12. [Научные журналы](#)
5. Abdulhakovna, E. D. “The Essence of Integrating Artificial Intelligence into The Education System of Uzbekistan.” Inlibrary.uz IJP, 2025, bet 30–40. [InLibrary](#)
6. Allamuratov, S. “Artificial Intelligence in Personalization of Education.” IJAI, 2025, bet 50–62. [InLibrary](#)
7. (“O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining ...” — huquqiy normativ hujjat) “Taminlash Qonuni” yoki qaror hujjati, 2021, bet 5–15. ijies.org
8. Иванов, С. “Искусственный интеллект и образование: теоретические основы.” Педагогика и технология, 2023, стр. 45–60.
9. Петрова, Н. В. “Персонализация обучения с помощью ИИ.” Современные образовательные технологии, 2022, стр. 20–33.
10. Смирнов, А. С. “Интерактивные платформы на основе ИИ в учебном процессе.” Вестник цифрового образования, 2024, стр. 100–115.
11. Кузнецов, И. «Оценка образовательных результатов с использованием искусственного интеллекта». Образование XXI века, 2023, стр. 72–88.
12. Белякова, Е. “Этические аспекты применения ИИ в образовании.” Информационные технологии в образовании, 2021, стр. 125–138.
13. Kamalov, F., Santandreu Calong, D., Gurrib, I. “New Era of Artificial Intelligence in Education: Towards a Sustainable Multifaceted Revolution.” arxiv preprint, 2023, s. 1–25. [arxiv](http://arxiv.org)
14. Motlagh, N. Y., Khajavi, M., Sharifi, A., Ahmadi, M. “The Impact of Artificial Intelligence on the Evolution of Digital Education: A Comparative Study of OpenAI Text Generation Tools including

ChatGPT, Bing Chat, Bard, and Ernie.” arXiv preprint, 2023, s. 1–30. [arxiv](#)

15. Han, J., Yoo, H., Kim, Y., Myung, J., Minsun, K., Lim, H., et al. “RECIPE: How to Integrate ChatGPT into EFL Writing Education.” arXiv preprint, 2023, s. 1–18. [arxiv](#)

16. Yazdani Motlagh, N., Khajavi, M., Sharifi, A., Ahmadi, M. “The Impact of Artificial Intelligence on the Evolution of Digital Education.” Journal of Educational Technology & Society, 2023, vol. 26, no. 3, pp. 45–63.

17. Xuan-Quy Dao. “Performance Comparison of Large Language Models on VNHSGE English Dataset: OpenAI ChatGPT, Microsoft Bing Chat, and Google Bard.” arXiv preprint, 2023, s. 1–14. [arxiv](#)

18. “ARTIFICIAL INTELLIGENCE IN EDUCATION: Challenges and Opportunities.” Journal of Educational Computing Research, 2024, pp. 200–220.

19. “Intelligent Tutoring Systems and Their Role in Personalized Learning.” Computers & Education, 2022, pp. 300–320.

20. “Automated Assessment: Trends, Issues, and Challenges.” International Journal of Artificial Intelligence in Education, 2021, pp. 45–70.

21. “The Ethics of AI in Education: A Survey of Stakeholder Perspectives.” AI & Society, 2023, pp. 150–172.

22. “Adaptive Learning Systems: Technology and Applications.” IEEE Transactions on Learning Technologies, 2022, pp. 88–104.

23. “Gamification in Education: Impacts and Best Practices.” Educational Technology & Society, 2020, pp. 23–34.

24. “Virtual Labs and Simulations for Science Education.” Journal of Science Education and Technology, 2021, pp. 90–105.

Mundarija

Soʻz boshi	3
1-§ Milliy kontent kompetensiyasi: tushuncha va strukturasi	5
2-§ Raqamli texnologiyalar va ularning taʼlimdagi roli	7
3-§ Raqamli texnologiyalar yordamida milliy kontent kompetensiyalarini shakllantirish mexanizmlari	12
4-§ Metodik yondashuvlar va oʻquv-uslubiy materiallar	15
5-§ Amaliy mashgʻulotlar, dars rejasi va namunaviy modullar	20
6-§ Yaratilgan taʼlimiy platformalar (<i>Milliycontent.uz</i>)	24
7-§ Talabalarlarning kasbiy faoliyatida platformalardan foydalanish tajribalari	33
8-§ Raqamli taʼlim texnologiyalaridan samarali foydalanishning didaktik shartlari	37
9-§ Oʻqituvchilarning kasbiy-ijodiy kompetensiyalarini rivojlantirish texnologiyalari	42
Amaliy tavsiyalar va metodik koʻrsatmalar	48
Xulosa	52
Foydalanilgan adabiyotlar	54